

غویں اور ژبده

كل رسول ایلم ٔ
Ketabton.com

ورمبني ٲولگه

فٲوتبي اور ٲيدہ

(افسانې)

ليکوال : گل رسول ايلم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیل کؤم پئہ نامہ د اللہ چہ ہر مہربانہ او بخبنونکے دے

د چاپ ټول حقوق د ليکونکي په حق کېښي خوندي دي

Disclaimer

This is a work of fiction. Names, characters, businesses, places, events, locales, and incidents are either the products of the author's imagination or used in a fictitious manner. Any resemblance to actual persons, living or dead, or actual events is purely coincidental.

يادگيرنه

د دې افسانو ټول کردارونه فرضي دي که کوم کردار يا کومه
واقعه د چا د کردار يا د ژوند د رېښتنې واقعي سره مناسبت
لري نو دا به قطعاً يو اتفاق وي ځکه چې ليکوال د ټولني خبرې
کوي د ذات نه.....

د کتاب پېژنگلو

غوتی اورژېده	-----	کتاب نوم
گل رسول ایلم	-----	لیکونکے
03449507275	-----	رابطه نمبر
<i>mukhlis.gul.rasoolkhan@gmail.com</i>	-----	ای میل
اکتوبر 2021ء	-----	اشاعت
گل رسول ایلم	-----	کمپوزر
250 روپی	-----	بیه
پینځه سوه	-----	شمېر
همايون غزل	-----	پروف ریډنگ
عامر پرنټ اینډ پبلشرز، پېښور	-----	د چاپ ځائے
<i>aamirprint2010@gmail.com</i>		
0300-9019499		

د موندلو درکونه

- * حماد بک سنټر امیر افضل خان پلازه مېن بازار بټخېله
- * پښتو اکېډیمي کتاب پلورنځائے پېښور پوهنتون
- * سډیس بک ډپو مېن بازار منډا

ٲٲٲٲ

د هغه چا پټ نوم چي ٲول عمر ئي زما پټ نوم فخر كر ټ د ټ او
زه ئي دنيا او پټ اخيرت د خپل سرتاج گنلټ يم -

دالې

- * د پښتو د افسانې او شعر لور نوم (لائق زاده لائق) صېب ته چې زما اوستاد دے او زمائې پۀ ډېر اخلاص سره رهنمائې کړې ده -
- * زما خوږ يار همایون غزل صېب ته چې پۀ ما ډېر گران دے -
- * هغه چاته چې د پښتون او پښتو ژبې سره مينه کوي -

پۀ درناوي

گل رسول ايلم

کوز دیر بخت بلنده خادگزی

فہرست

- ❖ د گل رسول ایلم افسانې 10
- ❖ غوتی اور ژبده یو تاثر 15
- ❖ شلمه صدی او پښتو افسانہ 17
- ❖ گل رسول ایلم او افسانہ 20
- ❖ د گل رسول ایلم " غوتی اور ژبده " 21
- ❖ دا قیصی 23
- ❖ د ایلم جان لنډه پېژنگلو او افسانې 24
- ❖ خپلی خبرې 28
- 1) نیمگرے ارمان 31
- 2) حوالات 37
- 3) دوه بجې 42
- 4) بدل 49
- 5) غوتی اور ژبده 53
- 6) قاری صېب 57
- 7) د توپک شپېلی 61
- 8) قلم 68
- 9) خدا کټه ژړا 74
- 10) رحم 80

83	11	د مینې کور
87	12	لوی سپرے
92	13	تش لاس
95	14	زهر
97	15	تمنا
99	16	جرم
102	17	چغې
105	18	درې بنې
109	19	ننداره
111	20	خادر

د گل رسول ایلم افسانې

دا د افسانې دور دے، که اردو ادب دے، که نړیوال ادب او که پښتو ادب، خو په منثور ادب کښې غالب رجحان او مبلان د افسانې په لوري دے، هم دغه وجه ده چې دومره قلیل وخت کښې افسانه د خپل عروج تر بامه رسېدلې ده او د هغې نه هم په بره د تللو کوشش کوي، او په دغه کاوش کښې تر ډېره حده کامیابه او کامرانه هم ښکاري، ددې د کامیابۍ یو بل راز دا هم دے چې د افسانې لمن ډېره فراخه او وسیع ده، عهد به عهد دغه لمن خپل فراخوالي له نور هم وسعت ورکوي او د افسانه نگار او تخلیق کار نه د نوو نوو تجربو، قسمونو، قیصو، او د نوو موضوعاتو غوښتنه کوي، نوي نوي څیزونه په ځان کښې جذب کوي او دغه عمل لا مخ په وړاندې روان دے، هر څو که زمونږ د پښتو ادب افسانه هم د نړۍ د دغه نورو ژبو د ادب د افسانه نگارۍ سره په دغه سفر کښې شامله ده او د دغه زغل (Race) برخه ده، خو په دغه مقابله کښې لږه کمزورې هم ښکاري، د هغې وجه دا ده چې زمونږ پښتو افسانه چې له کومه راوچته شوې وه او له ځان سره یې څه راوړي وو زمونږ افسانه نگارو دا د هغه ځایه نه خوځوله، هم په هغه ځایه باندي ساکت

او جامد ولاړه وه، خو ولې كه مونږ وگورو نو د دې په نسبت د دغه نورو ژبو افسانه لالچي وه او ده هم دغه وجه ده چې د ارتقاء په سفر كښې ډېره مخ په وړاندې لاړه، خو دا د پښتو افسانې خوش قسمتي وه چې كله پښتو افسانه د ارواښاد طاهر افریدی صېب لاسو له راغله، نو هغوي پښتو افسانه د نوؤ رجحاناتو سره مخ كړه او دغه شان زمونږ افسانه وځلېده او هغه جمود يې مات كړو - نن سبا بڼاغلې فاروق سرور د پښتو افسانې سر څنه كوي - پښتو افسانه يې نوؤ موضوعاتو او رجحاناتو سره اشنا كړه - ارواښاد طاهر افریدی چې د علامتي افسانې كومه ابتداء كړې وه فاروق سرور په دغه لړ كښې پښتو افسانه د عروج تر بامه ورسوله - پښتو افسانه ئې د علامت نه هو څو قدمه وړاندې د تجرید په لور گامزن كړه - هغه وخت لري نه دے چې پښتو افسانه د نړيوالې افسانې سره په یو صف كښې څنگ په څنگ ودرېږي -

پښتو ادب كښې د افسانې په لوري د نوي كهول دغه زيات مېلان او رجحان يو ښك شگون دے خو ورسره مونږ له پكار دي چې مونږه د موضوعاتو او رجحاناتو په لړ كښې د جمود ښكار نه شو او مونږ خپله افسانه د نوؤ نوؤ رجحاناتو سره مخ كړو نه دا چې هم هغه زور امام او زړې تراوې - يو بهترينه لار دا هم ده چې مونږ وخت په وخت د پښتو افسانې د نړيوال ادب د افسانو سره يوه تقابلي جاج هم اخلو، دغه جاج په دې بنياد هم

ضروري دے چي زمونږ افسانه هم د دغه ژبو راکړے شوي تحفه ده او دا لازمه خبره ده چي کوم حائے د يو څيز بنياد او اصل وي د هغي د معيار مرکز به هم هغه حائے وي - پروفېسر ډاکټر حنيف خليل صېب په خپل کتاب "پشتو زبان و ادب کی تاريخ" کښي ليکي چي:

"پشتو میں افسانہ نگاری کی روایت کو ہم چند استثنائی مثالوں سے قطع نظر، انگریزی اور اردو ادب کی ہی دین سمجھتے ہیں "

بهر حال دغه تقابلي جاج اخستل به زمونږ افسانې دپاره د تحرك سبب گرځي او مونږ ته به د افسانې د نوؤ غوښتنو اندازه هم كېږي -

گل رسول ایلم د نوي كهول ېو نمائنده شاعر او اديب دے - ډېر فعال، متحرک او خواري کښ ليکوال دے - موصوف سره زما تر اوسه مخ په مخ ليدل نه دي شوي بلکې د سوشل ميډيا په ذريعه مو پېژندگلي شوې ده او هم دغه زمونږ د تعلق او تړون ځانگړې حواله ده - گل رسول ایلم د څه مودې راهسې افسانه ليکي او اوس ئې د " غوټی ورژبده " په نوم خپلو لوستونکو ته وړاندې کوي چي په منثور ادب او بالخصوص قيصه ايز ادب کښي يوه بڼه او گټوره اضافه ده - د موصوف دغه افسانې هم روايتي افسانې دي - دا خو ښکاره خبره ده چي يو ليکوال او تخليق کار چي د کومې ځاؤرې او وطن سره نسبت او تړون لري، په هغه به د هغه رواياتو او کلتور اثر ضرور وي، او

بیا دغه اثر د هغه په تخلیق کبني څرگندېږي، ځکه چې یو ادیب هغه څه بیانوي، د هغه څه ترجماني کوي څه چې هغه په خپله ټولنه کبني ويني گوري - لکه یو مغربي نقاد آرنلډ وائي چې ادب د ژوند تنقید دے - نو خبره د اثر اخستو ده - بیا په افسانه کبني د دغه اثر نه زیاته قیصه متاثره کېږي او ځني نقادان په افسانه کبني د ټولو نه اهم خیز هم قیصه گڼي -

پروفیسر ډاکټر حنیف خلیل لیکي چې:

"فکشن اور خصوصی طور پر افسانه میں قصہ (Tale) شہ رگ کی حیثیت رکھتا ہے "

بنیادي خبره دا ده چې زمونږ موصوف د دې افسانو لیکوال هم د پښتني ځاؤرې یو زیرک لیکوال دے او زمونږ اکثر پښتنو افسانه نگارو په خپلو افسانو کبني د پښتني روایاتو او پښتني ټولني ترجماني کړې ده، نو زمونږ د نن شاه زلمي گل رسول ایلم هم دغه روایت برقرار ساتلے دے ، دوي هم په خپلو افسانو کبني د خپل ژوند او ټولني لیډلي کتلي نشب او فراز، تجربات او مشاهدات او طبقاتي کشمکش ډېر په مؤثر انداز کبني بیان کړے دے ، د دوي افساني د سوچه، ساهو او پښتني روایاتو نه صرف زړه رابښکونکي ترجماني ده بلکي د دغه ټولني ژوندي جاړن تصویرونه دي هم دغه وجه ده چې دغه اثر د دوي په افسانو غالب دے او له دغه اثره یې قیصه هم

متاثره ده حُکّه چي د دوي د افسانو اکثر قيصي د پښتني رواياتو نه ډکي دي او د پښتني معاشري سره تړلي قيصي دوي د خپلو افسانو د ملا تير گرځولې دے - دا شاه زلمې په خپله خاوره بي کچه مئېن دے د خپلي ټولني د اصلاح او د اولس د educate کولو په غرض ئې قلم په گوتو کښي نيولې دے او د دغه مقصد د حاصلولو دپاره يې د افساني غوندي موثره ميديم خان دپاره غوره کړې دے - دا ټولي افساني وخت په وخت زما له نظره تېري شوي دي حُکّه نوزة دلته په افسانو د بحث نه ډډه کوم او نېغ په نېغه لوستونکي دي افسانو لوستو ته رابللم او بس دومره به اووايم چي

"خدا کرے زور قلم اور زياده"

په درناوي

واجد ودان خليل

کوزه پشتخړه پېښور

۱۱ نومبر ۲۰۲۱

غوټی اورژېده یو تاثر

که نه وي نه وي نوڅه د پاسه سل کاله ئې کېږي چې پښتو افسانې خپل سفر شروع کړې دے او بڼه په آب و تاب مخ په وړاندې روانه ده او په خپله لمن کېښې نوې نوې مشاهدې، تجربې او فکري پراختیا رانغاړي او د پښتو ادب په جولۍ کېښې ئې ځایوي - په اول اول کېښې به اوږدې اوږدې افسانې لیکلې شوې چې قیصه به ئې په خوند خوند د انجام په لوري زغلبده بیا یو وخت راغے چې علامتي او تجریدي افسانې مخې ته راغلې او بیا ورپسې مختصرې او ځنې ډېرې مختصرې او لنډې افسانې هم اولیکلې شوې ټولې په خپل خپل ځانې بڼې او د قدر وړ دي خو چې څومره خوند او مزه په د افسانې په قیصه ایز او بیانيه اسلوب کېښې موجوده ده نو هغه خوند او مزه په بله (علامتي او تجریدي) افسانه کېښې نشته - د افسانې په دې سفر کېښې د ځلمو لیکوالو برخه درنه هم ده او پوره هم ده -

ځنو ځلمو د خپلې مطالعې په اثر کېښې افسانې لیکلي دي او بڼې ئې لیکلي دي کم از کم زه ئې د مقدار او معیار دواړو نه مطمئن یم - په دې ځلمو کېښې ښاغلی گل رسول ایلم هم شامل دے چې د خپلو افسانو مجموعه ئې "غوټی اورژېده" تیاره کړې

ده - ما ئي ٽولي افساني ٽلوسٽي چي لنڊي او اوڀردي دواڀرہ قسمه افساني پکڻي شته - کوم لوازمات چي د ادب اُستادانو د يوي افساني دپاره ٽاکلي دي نو دي ځلمي گل رسول ایلم د هغي پۀ رڼا کښي خپلي افساني تر خپل وس پوري د معيار پۀ تله تللي دي - تر ډېره حده پوري ئي کونښن کړم دے چي بي ځايه طوالت اونه لري او د مطلب خبري پۀ ډېره سوچه اسانه، عام فهمه او روزمره اسلوب کښي راغونډي کړي دي چي افسون هم لري، تجسس هم لري او انجام ئي هم فکر ژن دے قاري پۀ حېرت کښي پرېباسي -

دا د گل رسول ایلم کتاب ٽولي ټالي شل افساني لري او زياتره وړي افساني دي چي زمونږ ځني ليکوالان ملگري ورته "افسانچي" وائي خو بهرحال ښۀ کونښن دے چي د گل رسول ایلم صېب ارادي پخي وي او افساني ليکلو ته ئي فکر وي نو اُمېد کېدے شي چي پۀ راروان وخت کښي د افساني يو معتبر ليکوال اوگرځي انشاءلله - زۀ داد ورکووم او دُعاگو يم چي تل دي بريالے وي فکر ئي تاند غواړم - مننه

پروفېسر ډاکټر اسلم تاثير اڀریدے

۷ اکتوبر ۲۰۲۱ء

شلمه صدی او پښتو افسانه

د ښاغلي گل رسول ایلم د افسانو ټولگه غوټی اور ژبده یو نظر..... لائق زاده لائق پښتو ادب په شلمې صدی کښې ډېر رنگونه بدل کړه. د دې نه وړاندې د کلاسیکي دور نومونه په شمار دي د دې وجه دا ده چې پښتانه د قبائلي شخړو سره مخ وو او د تاله واله وحدت په وجه قلم ته اوزگار نه وو چې چا لکه د خوشحال بابا د پلار نیکه د مغلو دربار نیولې وو هغوي د کتاب قلم سره اشنا وو او یا بزرگانو، صوفیانو د خپل مسلک مطابق په توره او قلم سره د پښتو ژبې خدمت کولو.

خو شلمې صدی پښتو ته ډېر څه ورکړه..... د پښتو د افسانې بابا راحت زاخيلي..... د غزل بابا حمزه شینواري..... لوی څیرنکار افضل رضا لوی هنر مند خیال محمد لوی استاد رفیق شینواري..... لوی ډاکټر رحمان لوی سترگه ور صاحب زاده عبدالقیوم خان او داسې نور د شلمې صدی دغه لویو خلکو بیا نور لوی خلق پیدا کړه چې دا خاوره دا منطقه ډېره غني کړه. دغه شان شلمې صدی د خدائي خدمتگارو قربانی هم اولیدې او افغانستان ته د روسیانو راتگ هم..... دې صدی د هاغه قام پرستو مخونه هم اولیدل چې پښتو او غېرتونه ئې ډالرو

خرخ کرل او د کال 1893 د معاهدې یاد ئې بیا تازه کړو . د شلمې اخري لسيزو په دې خاورې لمبې بلې کړې د گوندونو په نامه ډېرو چا خپل جیبونه ډک کړه . چا چې په ټول عمر کښې کابل نه وو لیدلې هغوي د پېسو په خاطر اروپا ته اوختیدل دې ټولو حالاتو د دې خاورې زهنونه او هنرونه ډېر متاثره کړه چې د پښتو شاعری ته بغاوت راغی او افسانه سلگو اونیوه دزیتون بانو، گل افضل خان ، اریاب رشیدعلي خان او قلندر مومند د کلاسک دور نه اوس پښتنه افسانه راوتې ده اوس زیات لیکوال المیې لیکي ستاسو په لاسونو کښې د افسانو دغه ټولگه "غوټې اور ژبده" هم د حلمي لیکوال ښاغلي گل رسول ایلم د ژوند المیې دي چې د خپل عنوان په غیره کښې هر څه کښې ئې هر څه خوندي کړي دي د ژوبل ژوبل لفظونو په هنداره کښې د ایلم ټصویر واضحه جوړېږي هغه یو حساس او دردیدلې زړه لري پخپله هم د یو ازغن ازغن ژوند سره مخ دے خو د حوصلې "ایلم" دے -

د افسانو ژبه ئې ساده او روانه ده هغه د خپلو ټولو افسانو کردارونه گېر چاپیره ویني او هم دا د یو ښه افسانه نگار کمال دے د ښاغلي ایلم محرومي هم د هغه سره خبرې کوي خو دے د دغه محرومو نه د تختیدو لارې لټوي اختصار، تجسس او کلائمکس د یوې افسانې حسن دے او ایلم جان په دغه راز پوهه دے -

زه پوهېرم چې په راتلونکي وخت کې به د گل رسول ایلم
مشاهده سېوا کېږي او چرته چرته چې "غوټی رژیږي" نو ایلم
جان به پرې نورې ساندي وائي.

سترگې ئې غړېږي خو څه نه ويني
داسې د رندو په بناړ کې اوسمه

لائق زاده لائق صېب

پخوانی ډایریکټر

راډیو پاکستان اسلام آباد

و پرائیویټ سیکټري وفاقي

وزارت امور کشمیر

صحت، ریلویز و پاپولیشن

ویلئیرز اسلام آباد

گل رسول ایلم او افسانه

"غوټی اور ژبده" د گل رسول ایلم صېب د افسانو مجموعه ده منم چې افسانې مختصرې دي خو په ټول پوره دي. دا ځوان فکره لیکوال ډېر معیاري لیک کوي هسې خو افسانې ډېر و لیکوالانو لیکلې دي خو افسانه لیکل د هر لیکوال د وس کار نه د مې گل رسول ایلم صېب چې کومې افسانې لیکلې دي د خپل فکر مطابق ئې ډېرې بڼې لیکلې دي. د معنی په لحاظ برابر دي د لوستونکو مینه پرې ماتېږي او مبصرین ځان پله پخپله مائله کوي أمېد لرم چې راتلونکي وخت کښې به لیکوال نورې هم بڼه معیاري افسانې لیکي.

زه په دغه زیار گل رسول ایلم صېب ته ډېر داد او ډاډ ورکوم چې په دومره کم عمری کښې ئې داسې جوت قدم پورته کړو. ډېره مننه

په ډېر درناوي

سلیم منور اشتنغر چارسده

۲۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

د کُل رسول ایلم "غوٽی اور پڙېده"

په داسې وخت کښې چې هر یو ځلمه او پېغله شاعری پسې لیونې ده یو ځوان داسې هم دے چې د افسانې مېدان ته ئې را دانگلي دي - او د گڼ شمېر افسانو خالق هم جوړ شوه دے - چې کُل رسول ایلم ماته د خپل کتاب په حقله او وئیل نو د څېراتیا سره سره زه خوشحاله هم شوم - زما د خوشحالی واحد وجهه د یو ځوان د ادب په مېدان کښې نثر او په نثر کښې افسانه ځان د پاره ټاکل وو - څنگه چې ادب لویه پراخه سینه لري دغسې افسانه هم خپل ډېر رنگونه لري - زمونږ د افسانې په تاریخ کښې زاخيلي صېب نه تر نورالامين يوسفزي صېب او د سیده بشری بېگم المعروف س ب ب نه واخله تر تاج خټکې، زېتون بانو، سلمی شاهین پورې گڼ شمېر افسانه نگاران مونږ وینو - او زما خپل مېدان نثر او په نثر کښې افسانه او ناول پاتې شوي دي نو زما خوشحالي په ځانې وه - دا په خپل ځانې ډېر د ویاړ مقام دے چې نثر ته اوس د ځوان کهول مخه ده - تحقیق، ناول، افسانه پرمختگ کوي لگیا دے او د پښتو ژبې جولی د قیمتي پنگو نه ډکېږي - او په دغه پنگه کښې د غوټی اور پڙېده په نوم یوه بله قیمتي ډالی واپولې شوه - زه په دې زیار او کار ایلم ته مبارکي ورکوم - خو پورې چې د کُل رسول ایلم د افسانو

د معیار تعلق دے نو د یو ځوان په څېر د هغه سوچ هوائی نه دے۔ ایلم د خپل قلم نه د هغه د فکر او سوچ دردونه د معاشرې ځینې ناولي اړخونه، څه تراخه حقیقتونه په ډاگه کړي دي۔ هغه د خپلې ټولنې دغه اړخونه په څو څو کوي هم او لوستونکي ځان سره د کردارونو د تگ په لار بوځي هم۔ زما په خیال د یو لیکونکي دا غټه کامیابي وي او په دغې کښې گل رسول ایلم کامیاب شوی دے۔

زه په دے ښکلي کتاب دے ځوان ته مبارکي هم ورکوم او دا هیله لرم چې د افسانې دا سفر به خپل منطقي انجام ته اړو مرو رسوي۔ د وخت او عمر سره انسان کښې عقل راځي، شعور پخېږي او د لیک توان زیاتېږي۔ په نظر کښې وسعت پیدا کېږي او سوچ فراخه کېږي نو زه دا پهه یقین سره وئیلے شم چې د دې ځوان سبا به روښانه وي خو که دے خپل لیک هم داسې جاري اوساتي۔ زما دعا د گل رسول ایلم سره ده قلم دې ئې دغسې روان اوسي امین۔

په درناوي

محترمه کلثوم زېب

پېښور

نېټه: ۱۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

دا قیصی

د بناغلي گل رسول ایلم دا قیصی د هغه د خیال او فکر هغه ژوندي انخورونه دي چې هم د هغه په مشاهده اډانه دي او هم ئې د یو قلمکار په حېث د ارمان هېندارې دي په دې قیصو کښې به فني کمه هم وي د ژبې د صحت ستونزه به هم لري خو د بناغلي گل رسول ایلم جذبه او فکر دواړه ډېر سپېڅلي دي هغه د خپلو ارمانونو غوټی گل کېدل غواړي خو د وخت او حالاتو تورابان ئې دغه تمنا پوره کېدو ته نه پرېږدي ځکه ئې په فکر او خیال د مایوسی یو ټوک څادر خور د کة بناغلي ایلم جان خپل دا جانانه سفر جاري اوساته نو د افسانې جراثیم لري او په راتلونکي وخت کښې به ئې افسانې،، غوټی،، د رږېدو په ځای اړو مرو گل شي د ده د بڼه فني ژوند لپاره لاس په دعا

نورالامین یوسفزې

اسلامیه کالج پوهنتون پښتو

څانگه پېښور

یکم نومبر 2021

د ایلم جان لنده پېژنگلو او افسانې

لکه څنگه چې د سوات دیر او ملاکنډ وادي بنائسته ده هم دغه رنگ ئې د اولس زړونه او د شاعرانو ادیبانو فکرونه بنائسته دي - ایلم جان چې خپل نوم ئې گل رسول خان دے د خداے بڅبلی محمد رسول خان په کور کښې په ۱۹۹۳ء کښې څېړېدلې دے د دوشخېل قام د سترې څانگې دورانخېل سره تعلق لري - بناغله ایلم جان د دوشخېل خادگزي د ډډې د کندي او د مشهور غر دیولې په بنائسته او مشهور کلي بخت بلنده کښې سترگې غړولي دي - ایلم جان د دیر د بنائسته خاورې بچے دے دا تعلیم یافته ځوان د قام او اولس دږد په سینه لري او د قلم په ژبه د خپلو خیالاتو سرگندونه کوي - ایلم صېب د سکول د وختو نه شاعري کوي او وخت په وخت ورسره په ادبي محفلونو او غم بنادئ کښې ملاقاتونه کېږي نن صبا د رزق د تلاش په سلسه کښې په فرنټیر کور دیر سکاؤټس کښې د پېغام رسانۍ په څانگه کښې خپله وظيفه يعنې خپل فرائض ترسره کوي - په نظم او نثر دواړو کښې د فکر نیلے زغلوې جذبې ئې ځوانې دي که د ادب سفر ئې هم دغسې جاري اوساتلو نو ممکنه ده چې لوړ مقام ترلاسه کولے شي -

د ایلم افسانې: افسانه چې د هرې ژبې په ادب کېنې یو لوړ او ځانگړی مقام لري په انگریزۍ ژبه کېنې ورته Short Story یعنی لنډه قیصه وئیلے شي - دې ته خیالی فکري یا فرضي قیصه هم وئیلے شي دا په یو نشت کېنې قاري لوسته شي دا د داستان او ناول په مقابله کېنې ډېره مختصره وي دغه شان مونږ افسانې ته د قیصې یو طرقي یافته شکل هم وئیلے شو په پښتو ادب کېنې ورمبې افسانه "کونډه جینې" راحت زخيلي لیکلې وه ځکه خو راحت زخيلي صېب د افسانې امام گنلے شي - شاعران او ادیبان که یو طرف ته د معاشرې او ماحول بچې دي نو بل طرف ته معاشره او چاپیریال د شاعر او ادیب دپاره د استاذ حثیت لري یو شاعر او ادیب د خپل چاپېرچل نه اثر اخلي او متاثره کېږي - په روانو حالاتو د قلم په ژبه د خپلو احساساتو جذباتو په بنائسته ډول سرگندونه کوي او اولس ته د بدلون امن مینې او ورورولۍ یو بنگلے پېغام ورکوي - اوس راځو د ایلم جان کتاب "غوٽی اور ژبده" طرف ته.

ایلم جان چې سحر د کوټې وریترته کړي نو د سوات په حسینه وادی کېنې د ایلم په مشهور غر نمر سترگه وهلي وي او د رڼا پلوشې ئې د ایلم صېب د کوټې گوټونه روښانه کوي - دا پلوشې د ده ژوند له حرارت ورکوي ایلم صېب د ایلم د غر نه هم متاثره دے او د نمر د ځلاندو وړانگو پلوشو نه هم - دے هم د ایلم د وژود نه د قلم په ذریعه د اولس زړونو او ذهنونو ته رڼا

رسؤل غواړي - ایلم صېب په خپل دې کتاب "غوټی اور ژبده" چې د افسانو یوه ښکلې مجموعه ده دا کتاب په شلو افسانو او په یوسل او دولس مخونو مشتمیل دے د دې کتاب ټولې افسانې په لوستونکي ښه اثر پریباسي ژبه ئې سوچه او کلېواله ده په دې یو ښائسته کلېوال رنگ غالب دے ځائے په ځائے پکښې متلونو او شعرونه د قبصو رنگ یو په دوه زیات کړے دے د افسانو کردارونه پلاټونه د قیصی سره سمون خوري - ایلم صېب د افراټفری په دې دور کښې وس هم په داسې فطري ماحول کښې ژوند کوي چرته چې چینه چینار وس هم موجود دي چرته چې د گډو بیزو کنډک او د شپونکي د شپېلی او د یکه زار یاقربان آوازونه وس هم اورېدے شي - د ایلم صېب په چاپېرچل کښې په گټه ناست مشران د نوابي ریاستي دور قیصی کوي چې کشران ئې په تعجب اوري او په دې حقیقي قیصو د افسانو گمان کوي د ماحول اثر په انسان ارو مرو کېږي او دغه وجه ده چې ایلم صېب د قلم په څوکه د خپل چاپېرچل ترجماني او عکاسي د افسانو په دې مجموعه کښې په ښه ډول کړې ده هسې خو ټول کتاب د معیار په ټول پوره دے خو "تش لاس ، دوه بجې ، حوالات ، چغې او غوټی اور ژبده" غوره افسانې دي دا د ایلم صېب اولنرے کوبښن دے کمه بېشه به پکښې خامخه وي خو هیله لرم چې راروان انتخاب کتاب به ئې نور هم ښه او په معیار پوره وي دا حاج به وس تاسو اخلی چې ښاغلي د خپل قلم او موضوعاتو

سرہ ڄومره انصاف ڪرے دے هيله لرم چي ايلم جان به پءِ ادب
ڪنبي خپل سفر جاري ساتي او د پڻستو د ادب جولي ته به داسي
بنائسته گلونه وار پءِ وار ڊالي ڪوي۔

پءِ درناوي ستاسو ورور

جهان بخت خان جهان

خادگزي ڪاغان

۱۲ نومبر ۲۰۲۱

خبري خپلي

گرانو دوستانو خبري خو د دې کتاب ټولې افسانې زما خبري دي خو د روایاتو تر مخه زه به دا اووایم چې دا کتاب "غوټی اور ژبده" زما د افسانو رومبڼې کتاب دے - هسې خو افسانه لیکل ډېر گران کار دے پته نشته چې زما افسانې د افسانې په ټول پوره دي او کنه دغه فېصله به پوهانو ته پرېږدم خو چې څه مې هم لیکلي دي نو د خپل چاپیریال کره وره او بڼه بد مې د قلم ژبې ته سپارلي دي د چا به خوښېږي یا نه خو زه به ملگرو ته دا خبره وړاندې کړم چې زه په افسانه کله او څنگه پوهه شوم -

نشري لیکل خو به ما د ډېر وړاندې نه کول زه د لسم ټولگي ستوډنټ ووم چې داسې څه واقعات او خیالات به مې ذهن ته راتلل نو د خپل ځان سره به مې محفوظ کول ، خو نه پوهېدم چې زه افسانه لیکم او که قیصه یا که څه بل څه خو چې د کله نه مې خپل لیکونه "لائق زاده لائق" صېب ته وړاندې کړل نو هغه په ډېر اخلاص سره زما اصلاح او کره او وخت په وخت به ئې د افسانې په قوائدو او اصولو پوهه کولم - نن که زه افسانه لیکم یا بڼه او نا بڼه لیک پېژنم نو دا د محترم لائق زاده لائق صېب د اخلاص او د هغه د محنت برکت دے چې زه ئې دې مقام ته راورسولم او نن د

افسانو د یو کتاب خالق شوم زه کاه د لائق صهب هر څومره مننه ادا کړم نو کمه به وي ولي چي د لائق زاده لائق صهب مصروفیات دومره دي چي هغه د چانه پته نه دي او دهغي باوجود هغه زما لپاره خپل ځان کړولې دې او هغه ماته پته ده چي لائق صهب څومره اخلاص زما سره کړې دې ولي چي يوه شپه د شپي دوه بجې وي او لائق صهب د اسلام اباد نه سترې ستومانه کور ته راغلي وو او چي واټسپ ئې کتلې وو نو زما لیکونه ورته په سر پراته وو او هغه زما هغه لیکونه کتلي وو او ماته ئې جواب پرېڅښودې وو او چي سحر ما واټسپ خلاص کړو او د لائق صهب راکړې شومې جواب مې اوکتلو نو يقين اوکړه چي ډېر خفه هم شوم چي ته اوگوره لائق صهب څه خو وس کمزورې شومې هم دې لږو سپين گيرې شو او څه دومره مصروفیات لري چي سحر د کوره وځي نو د شپي ناوخته کور ته راځي او کله کله خو دوه درې ورځې هډو کور ته هم رانه شي خوبيا ئې هم د شپي په دوه بجې زما لیکونه کتلي وو او جواب ئې راکړې ؤ.

ډېره ډېره مننه ئې کوم خدائې پاک دي لائق زاده لائق صهب له ډېر عمر ورکړي او سره د ډېرو خوشحالو ئې روغه گرگه نصيب شه ، زړه مې غواړي چي د لائق صهب ټول اخلاص بيان کړم خو د لائق صهب اخلاص او محنت زما سره دومره دې چي دا ځانله يوه موضوع ده ملگري بور کول نه غواړم ولي چي بيا به دا ځانله يو کتاب شي او په دغه موضوع به که خبر وي بل وخت چرته

پوره بحث کووم ولې چې د لائق صېب دغه اخلاص په لیک کښې خوندي کول زما لپاره دا ډېر اهم دي - دغه شان د واجد ودان خلیل صېب هم ډېره زیاته مننه کووم ولې چې که زه د خپلو اوستاذانو خبره کوم نو د لائق صېب نه پس به د ټولو نه اول نامه د واجد ودان خلیل صېب نامه اخلم - واجد ودان خلیل صېب هم تر ډېره حده زما هر لیک کتلې او راته ئې د لیک د سمولو پوره پوره طریقه کار بنودلې دے - او دغه رنگ د گرانو محترمو بناغلیو پروفېسر اسلم تاثر اړیدي صېب، پروفېسر حنیف خلیل صېب، نور الامین یوسفزی صېب، لائق ذاده لائق صېب، واجد ودان خلیل صېب، جهان بخت خان جهان صېب، سلیم منور صېب او د ډېرې گرانې محترمې کلثم زېب مېم ډېره مننه کوم چې زما په دې معمولې شان کتاب ئې خپل قیمتي لیکونه او کړل -

گرانو دوستانو دا زما کتاب "غوٽی اور ژبده" ټولې شل افسانې دي او دا ټولې افسانې پوره د یو کال ذخیره ده مطلب دا شل افسانې ما تقریباً په یو کال کښې لیکلي دي - که رب ته منظره وه او ژوند و نو بل د افسانو کتاب به هم ډېر زر چاپ کووم او که په دې کتاب کښې مې څه کمه بېشه وي نو ډېره بخښنه غواړم ډېره مننه وسلام -

په ډېر درناوي

گل رسول ایلم

کوز دیر خادگزو بخت بلنده

۰۲ اکتوبر ۲۰۲۱ء

نیمکرے ارمان

نیچگرے ارمان

شبِ نَم سَمه خوش حاله وه د همزولو پئه مېنخ کنبې سره لاسونه د
 واده پئه سره جوړه کنبې لکه د بنا پېری، بنکلی سینگار شوې ناسته
 وه کله به ئې یوې همزولې او کله بلې همزولې ته کتل مسکې
 مسکې کېدله شرمېدله سر ئې خکته کړې ؤ، د ډېرې خوشحالی
 نه پئه جامو کنبې نه خائېده او د خان سره به ئې پت پئه زړه کنبې بار
 بار داسې وئیل چې

"شکر د مے خدایه شکر"

او اسمان طرف ته به ئې پئه سترگو کنبې او کتل او بیا به ئې زر
 سترگې خکته کړې او داسې موډ به ئې جوړ کړو چې لکه یقین ئې
 نه راتلو او خپل خان ته وائي چې

"زه خوب خونه وینم زه او ناوېتوب؟"

او بیا به زر مسکې غوندې شوه او د طبیعت نه به ئې داسې
 محسوسه شوه چې گنې د هغې وس یقین راغلو او خپل خان ته ئې
 اوئیل چې

"نانا بلکل ریښتیا دي خوب خوب نشته دا هم هغه ورځ ده د

کومې ورځ چې ما او وصال خان ارمانونه کول"

شبښم په دغې سوچونو فکرونو کښې ډوبه وه په زړه زړه کښې
 د خپل ځان سره لگیا وه رنگارنگ خبرې به ئې کولې هغې ته ټوله
 دنیا مسته او رنگینه ښکارېده د هغې ټولې همزولې د هغې په
 تیاری کښې بوښت وې ټولې د شبښم نه چار چاپېره راتاؤ شوې وې
 چا به ورله شال سمولو چا ټیکه او چا به ورله والی کله کله خو به
 پکښې یوې نیمې جینۍ اواز هم اوکړو چې
 "یہ جینکو ناوې تیاره شوه کنه"

او چا به وئیل چې

"یہ جینۍ ته لږه دې خوا شه چې زه هم لږه ناوې اوښم کنه"

شبښم په ناوټوب کښې ډېره حسینې ښکارېده یو خوا که هغه
 قدرتي ښکلې وه نوبل خوا د ناوټوب سینگار ئې ښکلا یو په دوه
 کړې وه بلخوا د هغې د زړه هغه ارمان پوره کېدو د کوم ارمان چې
 هغې د پینځو کالو راهسې انتظار کولو د هغې د ژوند د دغې
 ارمان تړون د نور زمین خان کاکا د زوی وصال خان سره پوره
 پینځه کاله وړاندې شوم و خود هغې د ماشومتوب له کبله د
 شبښم پلار محمد جان کاکا د واده نېټه پوره پینځه کاله غزولې وه
 پینځه کاله څه چې د شبښم او وصال خان دپاره پینځه سوه کاله وو
 هر څو که شبښم وره وه او په زړه کښې ئې د هیچا دپاره هم لاشه
 ځائ نه و پیدا شوم خود د ومره ضرور پوهېده چې زه وس په دې
 کور کښې د وصال خان امانت یم او د کله نه چې شبښم د وصال
 خان په نوم شوه نو د شبښم په زړه کښې د وصال خان مینې سر پورته

کرو او د شبنم مینه د وصال خان سره ورځ تر ورځ په زیاتېدو شوه
شبنم به هر وخت هم په دې سوچونو فکرونو کښې ډوبه ناسته وه
چې کله به دغه ورځ راځي چې زه به د وصال خان تر څنگه ناسته يم
او کله کله خوبه ئې دا خبره هم د ځان سره کوله چې

"هن.....پینځه کاله دا به څنگه تېرېږي..... ډېره گرانه
ده..... دا دومره انتظار..... دا انتظار خوبه ما اوخوري"

تر دې چې شبنم د وصال خان د وصال سوچونو فکرونو کښې
پوره پینځه کاله انتظار تېر کړل او هغه ورځ وه چې د شبنم او د
وصال خان زړونه به یو ځای کېدل جنجیان راغلي وو یو خوا بل
خوا شور شغوب جوړ و جونو د ټنگ ټکور خپلو کښې محفلونه
گرم کړي وو شبنم د همزولو په مېنځ کښې داسې ښکارېدله لکه د
ستورو په مینځ کښې چې د څوار لسمې سپوږمۍ ځلېږي یو خوا
که شبنم د خپل مور پلار او خویندو وروڼو په جدائی دردېدله او
پرېشانه وه نوبلخوا ئې د ارمان پوره کېدو په خوشحالی کښې له
خپله ځانه ورکه وه او په دې طمع وه چې د وصال دیدن به کووم
ولې چې پینځه کاله ئې د وصال د وصال خوبونه لیدلي وو او د
جدائی لمبو ئې د زړه محلونه غرغنده کړي وو جنجیان تیار شول
شبنم د پلار په اوږه او د مور په غیره کښې د جدائی رڼې اوبښکې
توي کړې رخصت واخسته شو او شبنم په سپین موټر کښې
کېښناسته خود کلي د روایاتو خلاف شبنم د وصال خان سره د
موټر په فرنټ سیت کښې کېښناسته..... گاهي روان

شول.....کافي اورپده لازه وه شبنم به په سترگو سترگو کبني
 وصال خان ته کتل او وصال خان به مسکه شو او دغه رنگ د شبنم
 په مخ باندې به مسکا خوره شوه د شبنم په زړه کبني به دغي رنگ
 مسکا ناقرايې، لپوتوب او د جذبو تولې پيدا کولو وصال
 خان او شبنم به کله کله د گاهي په شیشه کبني هم يو بل ته کتل او
 يو بل ته په کتو سره به مسکي شول چې په دغي مسکا کبني د
 دواړو د پري خبرې پتې وې وصال خان چې به موټر لپر شان
 اوزغلولو نو شبنم به اوويرېده او په دغي ويره کبني چې به د شبنم
 په مخ کوم رنگونه بدل شو نو په وصال خان به دغه رنگونه د پربنه
 او خواږه لگېده وصال خان به گاهي نور هم اوزغلولو او ورسره
 ورسره به ئې د گاهي په شیشه کبني د شبنم د مخ رنگونه هم
 لوستل او چې خومره به د شبنم په مخ د ويري رنگونه سپوا کېدل
 نو دومره به وصال خان خوشحالېدلو هغه له به دغي رنگونو د پري
 خوند ورکولو ځکه د هغه هم دا کوشش و چې شبنم خومره ویرولې
 شي نو چې وه ئې ویروي -

خو دغه ويره هغه وخت هم ويره پاتي شوه چې وصال خان د
 گاهي په شیشه کبني د شبنم په تماشه و او په خان پوهه نه شو او د
 هغه نه وړاندې د يو گاهي سره په درز خپل گاهي اولگولو دغه
 درز ټولو خلکو واورېدو ټولو خلکو رامنډې کړې د وصال خان سره
 چې په موټر کبني شاته کومې بنځې ناستې وې هغوي چغې ویر
 ماتم جوړ کړو چې په دغي سره د پري خلک د گاهي خواله نزدې

راغله ۽ وصال خان پلار هم راور سڀڌو ڊگهڙي فرنٽ سائيد ٿول
 تباه شوم وود وصال خان پلار چي اوڪتل نوڊ شبنم سرد وصال
 خان پءِ غبره ڪنبي پروت ۽ او پءِ سره سور شال ڪنبي ئي پءِ خله سره
 وينه راغلي وه اوڊ وصال خان حواني ڊگهڙي ڊسٽر بنگ ڊلاسه پءِ
 اورڊ سفر تلپي وه ڊهر سري پءِ مخ باندي پرپشاني خوره وه چا
 اوبڪي تويولي او چا به ڊغپ حادثي ته جبران جبران ڪتل -
 ڊ وصال خان پلار چي ڊ شبنم ڊ مخ نه وينه پاڪوله نو هغه ته
 ڊاسي محسوس ڀڌله لڪه چي هغه ورته وائي چي

پنٽنه يم ماڊ مينبي پت پاللي
 ڪءِ ڊيار پءِ غبره ڪنبي مره شمه مره نه يم

مواظت

حوالات

جمالی چي به د پوره يوې مياشتې ديارې تر لاسه كړه نو پۀ خوشحالی خوشحالی به ئې كور ته د راشن ډكې بوري راخستې وې او د جمالی د رويې نه به داسې محسوسېده چې د جمالی هېڅ كمره نۀ ؤ او د هغه ژوند پۀ خپله ديارې مزدورې كښې ډېر ښۀ او پۀ سكون روان ؤ او دغه شان پۀ عام اولس كښې هم چې به جمالی د چا سره پۀ لار كوڅه كښې ملاقات كولو نو پۀ ډېر احترام مينه او خوشحالی به ئې ورسره ستړي مشي خوار مشي كول او د بعضي زړۀ ته راتېرو يارانو سره به ئې داسې ملگرتيا وه چې يارانو دوستانو ته به ئې دا احساس هډو كېدو هم نۀ چې كښې جمالی يۀ غريب مزدور سره ؤ او هره ورځ به ئې يۀ نه يۀ ملگره خامخا د لاس نيولۀ پۀ خپله غريب خانه كښې مېلمه كولو.

خوڅۀ موده كېدلۀ چې جمالی به پۀ سمه ځلۀ د چا سره خبرې هم نۀ كولې او نۀ يې پۀ مخ د خوشحالی څۀ اثار ښكارېدل او دغه شان چې جمالی به ماښام ستره ستومانه د مزدورې د ځائۀ نه كور ته راتللو نو پۀ ډېر لوءۀ سوچ فكر كښې به اخته ؤ او دومره به پۀ خپلو غمونو سوچونو كښې ډوب ؤ چې چا به ورباندې سلام هم

او کړو نو هډو به خبر نه شو چې گینې چا لا سلام هم او کړو او دغه رنگ ئې ټول ملگري هم په دې فکر و غم کښې مبتلا کړي وو چې اخر داسې څه شوي دي چې جمالې هډو په چاڅه کار غرض نه لري او ټوله ورځ خفه دلگير خپلې گوتې شماري.

د جمالي يارانو دوستانو غوښتل چې د جمالي نه او پوښتي چې "داسې څه مسله ده چې جمالې ئې په داسې لوتې تېښن او غم کښې اخته کړې دے"

خوبل خواد کرونا وبا په گرده نړۍ کښې داسې وحشت خور کړې ؤ چې د خلکو په مېنځ کښې ئې د بېلتانه غرونه او درولي وو او سخت لاک ډاون لگېدلې ؤ او څه خود هر سړي د ژوند مصروفیات داسې وو چې د چا سره هم د چا لپاره وخت نه ؤ څه موده پس چې د کرونا وبا لږه د خلکو د ذهنونو نه په وتو شوه او د کلي علاقې بازارونه کولاو بدل شروع شو نو د کلي په هائي سکول کښې د جمالي د پارټۍ غټه جلسه منعقد کړې شوه چې پکښې د پارټۍ غټ مشران راتلل د جمالي دلي کلي ته اول ځل ؤ.

او دغه شان د کلي علاقې ټول خلک په جوش و خروش سره جلسې ته راجمع شوي وو ټولو لويو او وړو به د زنده اباد نعري وهلې ولې چې څوک د خپل زوي د نوکړۍ په طمع وو او څوک د خپل ورور د بدلي او څوک خو په دې طمع وو چې که يو بندل پائپ راته مېلاؤ شي خو چې جمالي به د کلي د خلکو د زنده اباد نعرو او د لاسونو پرځه ته کتل نو د خپل کلي ورانې کوڅې، ناروا

لوډشېډنگ او خصوصي طور گرانه گرانې به ئې مخې ته نېغه او درېدله او هغه به دا سوچ کولو چې دا څنگه خلک دي چې په دې حال کې هم د زنده اباد چغې وهي او بيا چې په سټېج ولاړ سړي به څه خبره نيمه او کره نو گېر چاپېره به د لاسونو پر قا او د زنده اباد چغو په ټول کلي کې انګازې خورې وړې کړې او چې په سټېج ولاړ سړي به د غټو غټو وعدو سره سره د خپل حکومت صفتونه او تېرو شوو حکومتونو غېبتونه کول نو نور به هم خلک په جوش او مستي کې راغلل خو په ټولو خلکو کې يو جماله ؤ چې بالکل خاموشه ؤ چې نه به ئې د زنده اباد نعري وهي او نه به ئې لاسونه پر قول خو گېر چاپېره به ئې خلکو ته حېران حېران کتل. د جمالي په دغې خاموشي باندې د هر چا نظر ؤ او بيا چې د پارټي کوم واکداران وو هغوي ټولو د يو بل سره گنگوسي کولې چې

"دا سره ولې داسې خاموشه دے او بيا په داسې موقع چې د پارټي لوتل لوتل ليدران راغلي دي او بيا د داسې سړي خاموشي چې هم د دې پارټي يو خاص غړے دے خو چې ولې نه لاس پر قوي او نه د زنده اباد نعري وهي"

خو څه ساعت پس چې په سټېج ولاړ سړي خپلې خبرې بس کړې او د سټېج سيکټري سټېج ته راپاسېدو نو جماله بيا سټېج ته ورسېدلې ؤ او دغه شان جماله د سيکټري نه په مائک ورمخکې شوه ؤ جمالي په سټېج لگيدلي لاؤډ سپيکر ته پوکر

ورکرو خپل پۀ اوږه راچولے څکلے یې پۀ خپل مخ داسې اووهلو لکه
چې خپلې خولې ئې پرې اوچې کرې او بیا ئې پۀ اوږه راواچولو.

جمالی د خپلو خبرو ابتداء پۀ بسم لله سره اوکره چې د جمالی
پۀ دې عمل د جلسې ټول خلک چپ چاپ حق دق او حیران حیران
وو او د هر سرې پۀ زړه کښې دا سوال تاو بدلو چې خدائے خبر چې
جمالی به لاشه خبره کوي خو جمالی چې ورومبني خبره د تېر
حکومت د نرخونو او بیا د موجوده نرخونو اوکره او بیا ئې د
موجوده حکومت هر ه یوه بې ایماني ټولو خلکو ته پۀ گوته کره او
ټولې ئې سپینې سپینې خبرې اوکرې نو د پارټۍ د زنده اباد نعرې
پۀ "جمالی زنده اباد" نعررو کښې داسې بدلې شوې لکه چې جلسه
د جمالی دپاره راجوره کرے شوې وه خو چې جلسه ختمه شوه او
ټول خلک پۀ خپله مخه خپلو خپلو کورونو ته لارل او چې سبا د
کلي خلک خبر بدل نو جمالی د نزدې تهانې پۀ حوالات کښې
بنديوان کرے شوم ؤ.

بیبی

بیبی

دوا بچی

طوطي گل کاکا جرابي یؤ خواته کپنودې بوتان ئې د
انگیتي سره جونست یؤ بورجي ته نبغ اودرول د انگیتي دروازه
ئې خلاصه کړه او یوه شونتې ئې ورکپنوده.

"های های خه بنگله وخت و لاره خواني تېره شوه"

"ژوند هم لکه د باد تېریږي"

طوطي گل کاکا د دې خبرې کولو سره په سپینه گیره لاس
رانبکودو غاړه ئې تازه کړه او لکه د نور کله پشان ئې بیا د خپلې
خواني او د خپل دور قیصې شروع کړې.

"زما د خواني خوبل دوران و خو وس لږم سپین گیرم شوم

"

"هسې په خواني کنبې انسان ډېر په طاقت کنبې وي"

"او اوس"

"اوس خود چا خبره چې د اودس ماتې لوته هم په لاس کنبې
نه شم اوچتولې لږم عمر خوړلې شوم زور مې کنبناستودا اوگوره
د دې کوتې دا بش ما په ایکی یوازي د ایلم د غرنه راوړم و"

"خه به اووایونو"

"تن سبا خوانان خو چاته بالخت هم نه شي سمولے او دا خو خه
کوي چي نه حجره پيڙني او نه جومات د چا سره ناسته پاسته غم
بنادي هم نه پالي اوس هغه اتفاق هم نشته هر سرے د خان شومے
دے تر دي پوري چي ميني محبت ورسره هم سر خورلے دے"

د طوطي گل کاکا قيصي به تر نيمي نيمي شيپي د کور ٽولو
خلکو په ډپر غور او په ډپر مينه اوريدلي . او د گاونډ خلک ئي
هم ټول د خپلو خوږو خوږو قيصو مئينان کړي وو هر ه شپه به د
طوطي گل کاکا گاونډيان په ډپر مينه او شوق د طوطي گل کاکا
خواله راتلل زه هم د طوطي گل کاکا د گپ شپ عاشق ووم ما به
هم د طوطي گل کاکا نه بلا خبري او بلا قيصي اوريدلي زما به د
طوطي گل کاکا متلونه ډپر خوښېدل وس هم راته د هغه زيات
متلونه ياد دي .

د طوطي گل کاکا د ټولونه بڼه خاصيت دا هم و چي د متلونو
قيصي به ورته هم يادي وي اکثر چي به طوطي گل کاکا کوم يو
متل او وييلو نو ما به ترې ضرور پوښتل چي د دي متل په شاخه
قيصه وه او طوطي گل کاکا به راته ډپر په تفصيل سره بيانوله او
چي د طوطي گل کاکا نه به چا د خه قيصي يا د پخواني دور، دود
دستور پوښتنه او کړه نو ډپر زيات به خوشحالېدل د طوطي گل
کاکا ټول کړه وړه د ستائيني وړ وو ولي چي لله تعالی طوطي گل
کاکا يو داسي خوږ انسان پيدا کړے و چي انسان خو خه چي
مېرے ئي هم چرته نه و ازار کړے عموماً به ئي د خلکو زړونوله

خوشحالی ورکولي ڪه طوطي گل ڪاڪا ته به ڇا ڪنڃل يا بله ڌه
ترخه خبره هم او ڪره نو په ڏندا به ئي بدلوهه او ترخي خبري
ڪوونڪه يا ڪنڃل ڪوونڪه خوبه ئي په ڇيل ڄان او په ڇيله خبره
پنپمانه ڪولو.

زه ڇي به د طوطي گل ڪاڪا خواله لارم نو ڪوشش به مي داؤ
ڇي د عامو قبصو، خبرو اترو نه علاوه د يو متل په شا يوه قيصه
راته هم ضرور بيان ڪري يو خوا ڪه زه د طوطي گل ڪاڪا گاونڊي
ووم نوبل خوا به مي د طوطي گل ڪاڪا سره ناسته پاسته هم ڏيره
ڪوله او دغه شان بلا پوڻنتي به مي ترې ڪولي.

دغه وجهه وه ڇي د طوطي گل ڪاڪا زه ڏيره خوبس ووم. ماته به
ئي د ڏيري ميني نه د پڻتو پتنگ وئيلو يوه ورڃ ماڻسامر ۽ او د
جنوري مياشت وه نري نري واڙهه هم راوريده سخته يخني وه خو
د طوطي گل ڪاڪا قبصي، خبري او متلونه اوريده به مي په هڻڻ
حال ڪنبي هم نه قضا ڪول په دغه يخه شپه د طوطي گل ڪاڪا خوا
له ورغلم دروازه مي وڊوله طوطي گل ڪاڪا اواز راڪرو.

"ڇوڪ ئي"

ما جواب ورڪرو.

"هن..... ڪاڪا زه يمه فلانڪه"

هغه د دننه د راتلو اجازت راڪرو په دروازه د ورنوتلو سره
طوطي گل ڪاڪا د متلنو لري، راوسپردله او دا متل ئي اوئيلو ڇي
"خمبه لمبه تمبه وي" نو ورڪ شه غمونه پريڊه ڇي وربري.

ما خپل خادر له څن وړکړو واؤره مې د خپل ځان نه اوڅنډله
 او د طوطي گل کاکا سره مې ستري مشي خوار مشي او کړل.
 طوطي گل کاکا؟

"خمبه لمبه تمبه " څه مطلب؟"

طوطي گل کاکا په برق برق په خدا شو.

"بچي دا ډېر پخواني متل دے"

"مونږ چې ځوانان وو نو زمونږ مشرانو به دا متل مونږ ته په
 داسې موقعه وئيلو چې واوري به وړېدې او مونږ ټول به د چرگي
 نه گېر چاپېره ناست وو. نو دا متل به ئې کولو چې خمبه، لمبه،
 تمبه وي نو که پوره شل ورځې واوري وريږي نو پروا نشته خو که په
 دې درې واړه کښې يو هم نه وي نو بيا ژوند ډېر گران شي ولې چې
 دا دوه مياشتې ډېرې سختې دي ځنې مياشتې دي دې مياشت ته
 سپينه څله وائي او په دې پسې دوېمې مياشتې ته توره څله وائي
 په دې دواړو مياشتو کښې ډېره زياته واؤره ورېږي. په دې وخت
 کښې هغه سره نروي چې دې دواړو مياشتو ته ئې بڼه ځان تيار
 کړي وي دا مياشتې چې شروع شي نو نه خو بيا څوک د لرگي
 بندوبست کولې شي نه دوکان بازار ته د تلو بندوبست او نه ابادي
 جوړولې شي"

"مطلب دا چې يو کار هم نه کېږي سېواد خورو څکونه"

مونږ ټول د طوطي گل کاکا خبرو ته غوږ غوږ وو طوطي گل
 کاکا ډېر په تفصيل سره د متل وضاحت او کړو پوره تر نيمې شپې

مونڊه گپ شپ او د مزي قيصي واوريدې اخره کښې طوطي گل
 کاکا مونږ ته په خدا خدا کښې اووې چې
 "هلکه"

"صبا له به خامخا رايي"

ما به لاشه خبره کوله چې طوطي گل کاکا خپله خبره جاري
 اوساتله.

"صبا د ورځې دوه بجي به زه ستاسو انتظار کووم او تاسو
 ټول به روټي زما سره خوري، خوزه به درته صبا هغه قيصه کووم
 کومه قيصه چې ما ل تر ننه پورې تاسو ته نه ده کړې"

د طوطي گل کاکا د دې خبرې د اورېدو سره زما په زړه کښې
 تلوسه سپوا شوه چې دا به کومه قيصه وي چې تر اوسه به طوطي
 گل کاکا مونږ ته نه وي کړي په دغه خيال کښې په دغه فکر کښې
 په دغه سوچ کښې زه خپل کور ته راوړسېدم خوزه ډېر ناقراره
 وومه ما ټوله شپه دا سوچ کولو چې صبا له به طوطي گل کاکا
 مونږ ته کومه قيصه اوروې ما که هر خود اوده کېدو کوشش کولو
 خو چې سترگې به مې پټې شوې نو مخې ته به مې طوطي گل کاکا
 په خدا خدا راغی.

"صبا به خامخا رايي"

زما په غورونو کښې به دا اواز داسې او گونېدو لکه چې
 طوطي گل کاکا ماته بيا بيا هم دغه يادونه کوي شپه تېره شوه
 صبا له چې ما سترگې او غړولې مخامخ مې گهړې ته او کتل نولا

سحر وختي و زما دوه بجوته انتظار و دغه ساعت چا د نزدې
جومات لوډ سپيکر خلاص کړو د بي وخته لوډ سپيکر خلاصېدو
سره به د هر چا تلوسه سپوا کېده او دغه رنگ زما هم په تندي
خوله راماته شوه.

"یو ضروري اعلان واورئ د بر کلي طوطي گل کاکا په حق
رسېدلې د مے نن ماسپڅین دوه بجې به ئې جنازه وي"
د دې خبر اوږېدو سره زما په تندي خوله نوره هم راماته شوه په
خُله کښې مې لارې اوښتې سترگې مې بقې پاتې شوې او داسې
راپړېوتم چې هډو بیا د ځان نه خبر نه شوم.

بیل

بډل

”دا د فلاټنگ کوچ د سیت څلورمه سورلی، وه چې کېښناسته او دغه شان د ټولو سیتونو سورلی، پوره شوې او فلاټنگ کوچ روان شو“

فلاټنگ کوچ کېښې ناستو خلکو په مختلفو موضوعاتو خبرې کولې چا عام گپ شپ چا د غوا بیزي بحث او چا د روانو حالاتو جایزه اخستله خو تور گل کاکا بلکل چپ چاپ غلې ناست و د تور گل کاکا دغې چپتیا مختلفې معنې ورکولې خو ټول خلک په خپلو خبرو کېښې مشغول وو او تور گل کاکا ته د چاهم پام نه و تور گل کاکا به کله مخ یو اړخ ته واړولو او کله بل اړخ ته او بیا به ئې ډرائیور ته اوکتل او سر به ئې داسې اوخوزولو لکه چې په څه خبره خفه و او د افسوس اظهار ئې کولو دغه شان گهنټه نیمه تېره شوه څوک په خپلو خبرو اترو کېښې ستړي شول او څوک د سفر هوا وهلي پرېشانی، یورل په گاډي کېښې ځان په ځان کله کله یو نیم اواز راوڅېږي خو باقی لږه چپتیا شان خوره شوه تور گل کاکا چې ماحول لږ غلې شان محسوس کړو نو گېر چاپېره ئې اوکتل او بیا ئې سر یو او بل اړخ ته اوخوزولو او یو سوړ اسوبلې ئې اوکړو او دا ځل ئې شونډې هم اوخوزولې لکه چې د ځان سره ئې څه خبره هم اوکړه چې په دې کېښې یوې سورلی، په ډرائیور اواز اوکړو چې

”اُستاز“

”لږ سائید ته بړیک شه“

د رانیور گادے یو سائید ته اودرولو یوه سورلی کوزه شوه او فلاټنگ کوچ روان شود سورلی په کوزیدو تور گل کاکا د فلاټنگ کوچ په سیت کبې لږه پراخي محسوسه کړه او مسکه شو خوبیا ئې د خان سره خه او وئیل او سر ئې یو خوا بل خوا او خوزولو او بی مجاله شان ئې شاته سیت ته ډډه او وهله چې سیت ته په ډډه وهلو تور گل کاکا پرېشانی یوړه او سترگي ئې ورغلې خه ساعت تور گل کاکا هم په دغه حال اوده پروت و خو ناڅاپي فلاټنگ کوچ اودریدو او په تور گل کاکا کلپنډر اواز او کړو.

”کاکا سورلی ته لږ ځائے ورکړی لږ ور اخوا شی“

تور گل کاکا چې سترگي او غړولې او د کلپنډر د وېنا مطابق لږ اخوا شو نو بیا ئې سر او خوزولو او یو غوږ او بل غوږ ته ئې لاس یوړل او او گوښدو خه منزل شوه نه وو چې بیا یوې سورلی د کوزیدو اواز ورکړو او دغه رنگ بیا د هغې سورلی په ځائے بله سورلی راوختله دا سلسله هم دغه شان جاري وه او چې تور گل کاکا د پېښور نه سوات مینگوري ته رارسېدو نو د فلاټنگ کوچ د سیتونو ټولې سورلې بدلې شوې وې د تور گل کاکا د دې خبرې سره اختلاف نه و چې سورلی په لارولې بدلې رابدلېږي خود فلاټنگ کوچ په سیت څلور څلور سورلی کبېښول ورته جائز نه ښکاریده اخیر چې د تور گل کاکا خاموشي ماته شوه او د یوې

سورلی راختلو پئه وخت ئی د فلائنگ کوچ نه راودانگل او پئه
 ډرائیور ئی ورمند ه کره ډرائیور ئی جو بنست پئه گربوان کبسي
 اونیولو او د فلائنگ کوچ نه ئی پئه رابنکلو رابنکلو را کوز کپرو او
 چي د فلائنگ کوچ نه باقي خلک خلاصون له را کوزیدل او
 رارسېدل نو تور گل کا کا د ډرائیور پئه سینه د تمانچي دري گولی
 بنخي کړي وي دا هغه د خپل هغه زلمي زوي بدل اخیستے و کوم
 چي د فلائنگ کوچ ډرائیور د معمولي تکرار نه پس وژلے و۔

غوثی اور شہدہ

غوٽي اورڙبده

دغه ورڇ زما د چهٽي ورڇ وه د سپرلي موسم و ونو بوٽو ايله
غوٽي سپردي وي گبر چا پيره پء زمكه د ونو بوٽو شينڪر خور و
مسته فضا وه نرے نرے باران و ربدو كله كله به لري هم راخوري
شوي خو كله كله به موسم داسي صفا شو چي لمربه سترگه
راڻڪاره ڪرہ باران به اودربدو او لري به حائے پء حائے غومپڪ
غومپڪ ولاري ڻڪاريدې د خة ڪار د پڻبي لء ڪبله ما خپل
گاڏے د ڪوره رابهر ڪرو او د بازار لازمي اونيوله خة ساعت پس
چي زه بازار ته اورسېدلّم نوپه بازار ڪنبي د خة سود سودا دپاره
مي خپل گاڏے د سرڪ پء غاره يو اڀرخ ته اودرولو او يو دوکان ته
ورغلم دوکان ته د ورتللو سره سم ما به لاد دوکاندار نه د خة سودا
په باره ڪنبي پوڻتل چي د شان نه چا د لمن نه ڪلڪ اونيولم ما چي
شاته اوڪتل نو تقريباً چي د شپرو يا د اووه ڪالو يوه وړوڪي
ماشومه وه چي زما لمن ئي نيولي وه ما په حيرانتيا سره هغي ته
اوڪتل زره مي يو ترڪ او ڪرو ماته داسي محسوسه شوه چي گيني
زما وړه لور وه ولي چي په دغه شان عمر زما هم يوه وړه لور وه خو
چي ڪله مي په غور اوڪتل نوراته معلومه شوه چي بل څوڪ وه ما
د خان سره غلي شان اوئييل چي دا لاد چا نه پاتي شوې ده ڪه نا دا

به د دوکاندار خوک وي خو خبر زه د کور نه په خه کار راوتلے ووم
 د خپل کار په تکل مي پام سود سودا ته لارو او چي مي دوکاندار
 ته د خه خيز دپاره د وييلو اراده کوله نو بيا مي د شا اړخ لمن
 را بنکودلے شوه ما بيا زر شاته او کتل چي بيا هم هغه ماشومه وه
 او د خان سره ئي غلي غلي خه وييل هم خو ما سم وانه ور بدل چي
 ماشومي به خه وييل خودا خل زه راخته شوم او ماشومه مي
 راو نيوله او ورته مي او وييل چي خه دي ماشومي خه غواړي.

ماشومي خپله وره خلے کولاو کره او په وره خلے ئي واره واره
 وييل چي ماما پيزار درله صفا کرم د ماشومي دا خبره خه وه چي
 زړه مي يولو ئي توپ او وهلو سترگي مي د جبراتيانه بقي پاتي
 شولي د ماشومي دي خبري مي په زړه اري را بنکودي او د پر درد
 له وجي مي د ماشومي په سر لاس را بنکوده غبر ته مي رانزدي کره
 او ورته مي او وييل چي يه ليوني ته به اوس زما پيزار صفا کوي
 که ته خود لوبو ماشومه يي ستا خود لوبو وخت د ماشومه مي
 په مخ بنگل کره او ترينه مي او پوښتل چي ولي ستا پلار نشته؟
 - ماشومي بيا په وره خلے جواب را کړو چي نا زما پلار نشته او خپل
 لاس ئي د سرک بل اړخ ته اشاره کړو چي مور مي هغه ده ما چي د
 ماشومي اشارتاً خائے ته او کتل نو يوه زنانه د توپي په بورقه کښي
 ناسته وه او مخي ته ئي د نارينو د سر توپي مسواکونه تسبيح او
 داسي نور د خرڅ سامان لگېدلے و او معلومېدله داسي چي دغه
 سامانونه هم هغي خرڅول.

ما چي دا حالات اوليدل نو نور هم پرېشانه شوم او بي اختياره مي خپل جيب ته لاس كړو او د پينځه زره نوټ مي ماشومي ته ور كړو ماشومي چي نوټ ته اوكتل نو په سترگو كښي ئي د خوشحالي اوبنكي لري لري شوې او بيا ئي مور پله منډه كړه خو... خو هغه لامور ته رسېدلې هم نه وه چې د يو موټر سائيكل د لگېدو سره په سر ك كښي خوره وره راپرېوته... هر چا ساه ساه رامنډې كړي د ماشومي په خله او پوزه وينه راماته وه هغې لكه چې زه پاه دوامره خلكو كښي او پيژندم ماته ئي پاه وينو سترگو اوكتل او بيا ئي معصوم لاس ماته راوړد كړو او بيا ئي د يوې اوږدې ساه اخستو سره سترگي پټې كړي لكه چې ماته وائي

"ماما دا روپي مي مور ته وركړه"

تاری حباب

قاري صېب

هغه د جومات په وړومبي صف کښې په قاعده کښېناستو او دواړه لاسونه ئې په غېږه کښې د يو بل سره راموتې کرل يو خُل ئې ښی او بيا گس اړخ ته ئې د سترگو په لکۍ کښې شاته اوکتل مخکښې ورسته په زنگيدو شو او بسم لله ئې اوکړه.

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْراً..... (سورة يوسف ۱۸).

په دې کښې خه شک نه ؤ واقعي چې لله تعالی وړله ډېر خوږ او ازور کړم ؤ ما چې د قاري صېب دغه حالات وليدل نو هغه ورځ راته مخې ته ښغه او درېده په کومه ورځ چې قاري صېب د دې خبرې نه چوت انکار اوکړو چې

"نا نه زه قاري نه يم ما حفظ نه د م کړم"

دا هغه وخت ؤ چې قاري صېب ايله نومه نوم په فرتيئر کور ایف سي کښې د سپاهي په حېث برتي شوم ؤ او د قاري صېب نوکري ايله يو کال وه د قاري صېب يو کلیوال ؤ چې هغه په دغه وخت کښې د قاري صېب د پلاټون سينيئر کمانډر ؤ د قاري صېب کلیوال ډېر خوږمن او قدرمن انسان ؤ د خپل پلاټون د تمامو ځوانانو به ئې پوره پوره خیال ساتلو چې څومره به ترې کېدله نو د خپل وس مطابق منډه ترې به ئې د هر ځوان دپاره وهله

هغه د قاري صېب د پاره هم غوره سوچ فکر لرلو ولي چې كه يو طرفته د پلاټون مشري ورپه غاړه وه نو بل طرفته د قاري صېب كليوال هم و دغه وجه وه چې د قاري صېب په حق كښې هغه د ښه نه ښه فيصله كول غوښتل.

دغه رنگ د قاري صېب كليوال د خپل بتالين حوالدار مېجر سره دا خبره او كړه چې زما يو كليوال حافظ قرآن د م او كه ستاسو خوښه وي نو د خطيب صېب په غير موجودې كښې به زمونږ خطيب وي د قاري صېب د كليوال مقصد دا و چې يو خوا به خطيب صېب ته هم سهولت وي او بل خوا به زما كليوال ته هم لږ راحت او سكون والاځائې مېلاؤ شي ولي چې د سپاهي كار خو ټوله ورځ منډې تررې وي هلته لار شه او دلته راشه، ټوپك خكته او ټوپك پورته وردې واغونډه او وردې اوباسه او د سپكندې خطيب ډيوټي څه وي خو د جومات صفائي او پينځه وخته اذان بس نور خو ټوله ورځ په پاكو سپينو جامو كښې تسبيح اړوي او بس.

د قاري صېب كليوال چې بتالين حوالدار ته دا خبره او كړه نو خبره ئې وه نه غورزوله او سمدستي ئې قاري صېب پسې يو ځوان ورواستلو او خپل ځان ته ئې راوغوښتلو.

"هن ځوانه تاسو د قرآن حفظ كړې د م؟"

قاري صېب مسكه شو خو هېڅ جواب ئې ورنه كړو بتالين حوالدار ورته اووئيل كه رښتيا حافظ قرآن يې نو د خطيب صېب

سره شه سبکنڊ خطیب به ئی قاري صېب چي دا واؤريدل نو چوت
انکار ئی اوکرو۔

"نا نه جي زه حافظ قرآن نه یم دا چا دروغ وئيلي دي"

د قاري صېب کليوال یک دم قاري صېب ته حيران حيران
اوکتل د خه خبري اراده ئی لرله خو غلے پاتي شو

ولي چي که نور چاته د قاري صېب د حفظ پته نه وه نو کليوال
ته خو پوره پوره علم و د قاري صېب کليوال بتالين حوالدار نه
معذرت او غوبنتلو او روان شو خو هېخوک د قاري صېب د انکار
په وجه پوهه نه شو چي قاري صېب اخر انکار ولي اوکرو قاري
صېب يخه يخی تيزي هواگاني سپيني سپيني واؤري شري شري
دنگ غرونه تولي سختي سوختي تيرولي خود جومات د سبکنڊ
خطیب ديوتي ورته خدائے خبر چي ولي گرانه وه چي قبوله ئی نه
کړه د قاري صېب کليوال دا خبره د هغي ورخي نه په زړه گرځوله
په کومه ورغ چي قاري صېب انکار اوکرو او دا ئی غوبنتل چي د
قاري صېب نه اوپونتي چي تاسو انکار ولي اوکرو۔

خه موده پس قاري صېب او کليوال په چهتي کلي ته لزل کله
چي په کلي کني د قاري صېب کليوال د قاري صېب نه پته
پونتنه اوکړه نو قاري صېب ورته اوئيل چي

"هر خه کولے شم کليواله خوبس په چا پسي رانه وروستو
اودر بدل نه کبري"۔

تویک تیبلی

د تویک نشیبلی

هر شوکه نسرين يوه زنانه وه خود بهادری قیصې ئې لکه د یو ننگیالی زلمی کوخه په کوخه او کلی په کلی خورې وې . هغه یوه هوبنیاره، بهادره، حسینه، او د اخلاقو یوه ښکلې نمونه وه نسرين د خپلې مور گل بانو د مرگ نه پس هم په خپل کلی کښې عبد لله نومی یو ځوان ته واده شوه . عبد لله هم ډېر ښه او تکړه ځوان ؤ خود خپل مور او پلار خواږه ئې نه وولیدلي . عبد لله د درېو کالو ماشوم ؤ چې مور پلار ئې په یوه ځانمرغي حادثه کښې وفات شوې وو . او د عبد لله پالنه ملک جان میر گل لکه د خپل اولاد پشان کړې وه . ملک جان میر گل د عبد لله خپل سکه ماما ؤ

ملک جان میر گل د لورنې جائیداد مالک ؤ او د ملک صېب نور وروڼه هم ښه د مال خاوندان وو ملک صېب د عبد لله ډېر خیال ساتلو او اکثر به ئې دا کوشش ؤ چې د عبد لله په حق کښې څه قسم فېصله هم وي نو چې د عبد لله د مرضی مطابق دې اوشي ملک صېب به داسې ځکه کول چې عبد لله ته د مور پلار څه احساس و نه شي د نسرين سره د عبد لله رشته هم د عبد لله په

خوبنه شوې وه کله چې د عبد الله واده او شونو عبد الله به ملک
صېب ته دا خبره کوله چې

"ماما جي زه غواړم چې زما ځانله کور شي او باقي ژوند زه
په تاسو بوج نه شم"

خو ملک صېب به ورته وئيل چې

"نا عبد الله نا ته په ما بوج نه يې څه او شو که ته زما خپل بچي
نه يې خو زما د خپلي خوږې خور بچي خو يې کنه او بيا زما په دې
مال حال کبسي ستا پوره پوره حصه ده زما د خور چې زما سره
کومه حصه جائيداد کېږي نو د هغې مالک خو يې کنه"

خو عبد الله بيا هم نه غوښتل چې زه دې د ماما جي گټې وټي
ته ناست يم او خورم څښم دې عبد الله ملک صېب مجبوره کړو او
ځانله ئې د مور په حصه جائيداد کور جوړ کړو عبد الله د ماما نه
ځانله شو او د نسرین سره ئې ښه د مينې محبت ژوند تېرولو کال
پس خدائې په عبد الله او نسرین مهربانه شو او په نارينه اولاد ئې و
نازول څه موده پس عبد الله د خپل پلار د جائيداد حساب کتاب د
خپلو ترونو سره او کړو او په خپلو ترونو ئې خپله حصه خرڅه کړه او
په هغه پېسو ئې ځانله دوبي ته د تللو ويزه واخسته عبد الله دوبي
ته مزدورۍ دپاره لاړو د مسافري شپې ورځې که هر څو سختې وې
خو د نسرین او عدنان د روڼ سباؤن دپاره ئې زغملې او دغه رنگ
نسرین به هم د عبد الله جدايي زهیروله خو د خپل بچي عدنان

سره به ئې خپل ځان مشغولولو او د وړو کي عدنان وړو وړو خبرو او خنداگانو به ترې ټول غمونه هېرول.

عبدلله چې په دوبي کښې يو کال نيم تېر کړو نو الله پاک ئې د ژوند لمحې پوره کړې او عبدلله په اېکسیدنت کښې مړ شو دا غږ د نسرین د پاره سم تندرؤ داسې وه لکه چې په نسرین یوازې د قیامت ورځ وه په ځوانه ځوانۍ کښې د عبدلله نه جدا شوه نسرین لاره کونډه شوه عدنان یتیم شو د نسرین او عدنان د سر سپورۍ وړان شو بلها ارمانونه ئې په زړه پاتې شو د عبدلله د مرگ نه شپږ میاشتي پس یوه ورځ ساخت مهال د نسرین د کور د کوڅې وریؤ فقیر وږولو نسرین ورته د کور دننه نه اواز ورکړو.

"څوک یې؟"

جواب او شو

"غریب فقیر ملنگ یم چې څه مود وسه کېږي د الله په نامه ئې غواړم الله مود ژوند ټول مصیبتونه پر بشانۍ په خوشحالی بدلې کړه ډېر غریب یمه څه لاس امداد راسره او کړئ الله مو اوبخښه"

نسرین او وئیل چې

"زه خو پخپله د سر سپورۍ نه لرم ای کي یؤ ماشوم زوی سره د کونډتون شپې ورځې سبا کووم بس یو د الله اسرې ته پرته یم"

دغه رنگ یوه شېبه خاموشه شوه لکه چې د غمونو باران ورباندې بیا تازه شو او بیا ئې فقیر ته په غریو ژن اواز کښې اووې

" تہ لږ صبر وکړه زه راحم "

لږه شېبه پس نسرين په يو کتوري کښې لږ غونډې اوږه اوږه

" هن کاکا دا واخله "

فقير د نسرين د لاس نه کتورم واخسته او اوږه ئې په گوډي

کښې واچول -

" لله دې ستا خاوند له جنتونه ورکړي بچې دې خدائے نیک

عمله لوائے کړه لله دې پرې ډېره خوشحاله کړه "

فقير په يوه ساه دعاگانې اوکړې او روان شو نسرين هم د فقير

په دعاگانو امين اوکړو او د عبد لله په يادونو کښې په کت کښې

کښېناسته ولې چې نسرين ته بيا د عبد لله نامه مخې ته شوې وه -

د کور د کار سره سره ټوله ورځ ئې د عبد لله په يادونو کښې تېره

کړه کله چې په ټول کلي د تئيرو تور خادر راخور شو چپه چپتيا

شوه گېر چاپيره د گاونډي خلک په خواږه خوب اوډه شو - د نسرين

سترگې لاورغلې نه وي چې په سر ئې چا د تور ټوپک شپيلی

کېښوده -

" چپا چې شور و نه کړې "

نسرين او ویر بدلله سترگې ئې په خائے ودر بدلې ساه ئې بی

واره شوه حلق ئې اوچ شو او د خلی نه ئې اواز نه راخو شو شېبې

پس چې ئې د سترگو په لکی کښې وکتل نو یو کس تربوزک وهله

ولاړ و او د ټوپک په ماشه ئې گوته پرته وه او نسرين ته ئې اووئیل

چې

"کە خپل خان دې روغ خوښ وي نو سره د ماشوم مخکښې
شه گڼي نو"

نسرین چې دا واؤریدل نو د ډېرې غصې نه ئې د وجود وینه
کله پښو له او کله سر له تلله او راتلله خو هېڅ ئې هم نه شو کولې
نسرین سره د خپل خان پرواه نه وه خو د عدنان له خاطر ه ئې تللو
ته غاړه کېښوده او ورسره روانه شوه ولې چې بله لار نه وه د نسرین
د زړه نه یو لږ خبره و عدنان ئې په یو طرف راوولې او روانه وه خو په
زړه کېښې ئې رنگ رنگ سوچونه فکرونه کول د خان سره زړه
کښې وائي چې داسې څه طریقه او کړم چې د دې ظالم نه مې خان
خلاص شي د لږ مزل نه پس نسرین خپل حواس بحال کړه او دغه
سړي ته ئې اووئیل -

"وروره که خفه کېږې نه نو زما سره زما کالي پتري او څه لږې
ډېرې نغدي روپۍ دي که خوښه دې وي نو زه به ورپسې بېرته لاړه
شم"

سړي چې دا واؤرېدل نو نور هم خوشحاله شو او ورته ئې
اووئیل چې

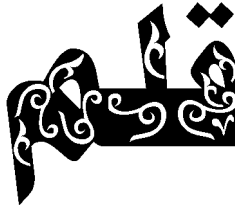
"خوښه مې ده خو ماشوم به دې ما سره وي او زه به هم درسره
خم"

نسرین په خوشحالی خوشحالی را روانه شوه کله چې واپس
راورسېدلې نو نسرین په خپل کور په منډه ورننوتله او په کوټه
کښې دننه دیوال ته راخوړند کلاشکوف ته ئې لاس کړو او په دغه

ظالم ئي تش ڪرو سر ۾ پر مخي پر پوتو نسرين زر عدنان بچي له
ورمنده ڪره اسمان ته ئي وکتل او د خان سره ئي اووئيل

"شکر د ۾ خدايه چي د ظالم پء لاسونو کني دي هم زما د
عدنان بچي حفاظت او ڪرو"

د کلاشنڪوپ د ڊزو اوڙيدو سره د گاونڊ خلك هم راورسپدل
خلڪو چي په زمڪه پروت په وينو کني لت پت د دغه سڙي مخ
پرانسته نو دا هم هغه کس و چي د سحر ئي د ملنگ پء جامه کني
خبر و ذڪات غوبسته.

قلم

خدائے خبر چي پء ما ولي هغه دومره بنه لگبدلي وه يا خو رښتيا هغه ډېره ښکلې وه او يا هسي د هغي ښائسته سترگي او ښکلا زما پء زړه کښي ځائ شوي وو زما پء خيال چي د هغي دغه انداز ښکله ؤ.

”خو نا هيچري نه“

”دومره ښکلې خو نه وه“

او نه داسي یو نا اشنا ښائست ؤ چي گڼي ما هډو ليدلې نه ؤ ولي چي زما د کلي پء لوائ بازار کښي د کپرو يو غټ دوکان ؤ او زما دوکان ته به روزانه نوي نوي مخونه راپېښېدل د ډېر لري لري نه او نا اشنا نا اشنا خلک به راتلل زه به هر سحر خپل دوکان ته تلم او ماښام به ناوخته کور ته راتلم او لکه د نور کله پشان دغه ورځ خپل دوکان ته روان ووم پء لاره کښي مخکښي دوه کلوميتره پس يو وړوکي بازار هم ؤ چي اکثر به پکښي د سرک د تنگوالي او د ډرائيورانو د بي ځايه گاډو او درولو لء وجي عموماً گاډي را حصار وو او پء گهنتيو گهنتيو به را حصار وو.

دغه ورخ هم گادي را حيصار وو کله یو گادي د بل گادي نه
 په یو اړخ او کله په بل اړخ د وړاندې کېدو په هڅه کېنې بوښت وو
 یو گادي واله به بل گادي واله ته وئیل
 " تۀ لږ مخکېنې شه "

او بل

" تۀ لږ شاته شه "

" هلکه هارنونه مۀ وهه غوړونه دې راله کانه کړل "

او کله کله خوبه پکېنې ډرائیوران د یو بل سره په شرهم شول
 زما نه وړاندې یو سوزو کچه په مزه مزه روان ؤ کله به ناڅاپه او درېدو
 او کله بیا ورو غوندي روان شو او چې کله ورته لږه شان موقع
 مېلاؤ شوه نو د یوې رکشي نه مخکېنې شو ما هم خپل گادي په
 تېزۍ سره ورو وړاندې کړو خود رکشي نه د وړاندې کېدو موقع
 راته مېلاؤ نه شوه زه هم په دې کوشش کېنې ووم چې که په یو اړخ
 راته لږه لاز مېلاؤ شي نو لږ به دوکان ته زر اور سپرم رکشه کېنې
 شاته بنۍ لاس ته تقریباً د لسو کالو ماشوم ناست ؤ او په څنگ
 کېنې ورسره گس اړخ ته په تور نقاب کېنې یوه پېغله ناسته وه
 اتفاقاً زما دغې پېغلي ته پام شو پېغله کله یو خوا کله بل خوا کله
 لاندې کله باندي د ډېرې حیا نه ئې د سترگو نظر اړولو را اړولو
 لکه چې د پېغلي سترگو له چاڅه ډکے وغېره وروړلو او پېغلي
 ترې نه خپلې سترگې بچ کولې د پېغلي دا انداز په ما ډېر ښه
 اولگېده د پېغلي دغې ادا زما د زړه په مېنځ کېنې قدم کېښود

زما د زړه دروازه ئي وډبوله پېغلي په دغې ادا زما اوده زړه راوینس کړو.

دغه شان چې کله ما د خپل گادي په هارن گوتې کېښودې او هارن مې اووهلو نوزر ئي ماته اوکتل او چې پام ئي شو چې گینې د مې هم ماته گوري نوزر ئي خپلې سترگې خکته کړې او بیا ئي د سترگو گاتي په حائے د حیا له وجې نه اودرېدل او بیا ئي خپل نقاب ته لاس پورته کړو اول ئي په پوزه په نرو سپینو گوتو نقاب سم کړو او بیا ئي لاس تر یو غوږ ورسولو او هم په خپل غوږ ئي د لاس گوتې نیولې پرېښودې د پېغلي په دې تماشه تماشه کېښې زه نه په وخت پوهه شوم او نه په جوړ شوي رش چې په دې کېښې لار وشوه بازار ختم شو رکشه په لار پاتې شوه او زه خپل دوکان ته ورسېدم.

گادې مې یو خوا ته اودرولو دوکان مې کولاو کړو په گاونډیانو دوکاندارانو مې سلام واچولو او د خپل دوکان په صفایي کېښې مشغول شوم خود پېغلي هغه د حیا نه ډک بنائسته ښکلې انداز به راته مخکېښې مخکېښې کېدو او د خپل خان سره په زړه زړه کېښې مسکې مسکې کېدم په زړه کېښې مې د پېغلي اداگانو یولوئ زخم جوړ کړې و زړه مې د خپل خان سره په خبرو و او دا پوښتنه به ئي د خپل خان نه پخپله کوله چې

"خدائے خبر چې دا پېغله به شوک وه؟ خو څه مړه که هر شوک وه خو ډېره قدرمنه او حیا ناکه پېغله وه"

د دوکان صفائي مي او کره جارو مي يو گوٽ ته ورگوزار کره او د جامو تانونه مي سمول راسمول خوزره مي ډپر ناقراره و کده د چا گاک يا گاونډي دوکاندار سره به مي د خه خبرې له وجې لږ پام غلط شونو ساعت پس به مي بيا هغه پېغله را په زره شوه او ناقراره به شوم ورځ تېره شوه مازيگر شو چې په دې کبسي مي ناخاپي نظر پورې د سرک په غاړه هم په دغه پېغلي پر بوتوزه يک دم پاسېدم په زره کبسي مي د پېغلي په ليدو يوه مسته هوا والوته پېغله په ماشوم ورپسي وه او زما دوکان ته راننوتله دوکان ته په راننوتلو سره سم ماشوم او وئيل چې

"ماما جي په نوي ډيزائن کبسي د زنانو کپرې راواخله"

ما زرر د جامو نوي نوي تانونه راسپرډل شروع کړل او زره مي غوښتل چې په ټولو کبسي د ټولونه ښکلې او ښائسته جوړه پېغلي ته راواخلم پېغله لگيا وه جامې ئې خوښولې او ما د پېغلي په سترگو کبسي خپل ورک شوه خان کتلوزه د پېغلي په تماشه ووم او پېغله د جامو په تماشه وه اوس خو مي پېغله د ډپر نږدې نه اوليدله هرڅو که د پېغلي مخ په نقاب کبسي پټه و خود پېغلي سترگي او ښکلې سپين مرمرين لاسونو د پېغلي د ښائست گواهي ورکوله پېغلي جامې خوښي کړې او د ماشوم مخې ته ئې کېښودې ماشوم د هغې جوړې د قيمت تپوس او کړو او ما ورته د جوړې خوارلس سوه روپۍ يادې کړې ماشوم پېغلي ته اوکتل او خپل جيب ته ئې لاس کړو ماشود جيب نه قلم راواخستو او د

پبغلی پء لاس ئی خء اولیکل پبغلی خیل لاس ته اوکتل بیا ئی د
ماشوم نه قلم واخستو او د ماشوم پء لاس ئی خء اولیکل ماشوم
زر زما نه ٲوس اوکرو

" پء دولس سوہ به و نء شی؟ "

پء جواب کبئی ما د ماشوم نه اوپونبتل چئی

" ولی دا گونگی ده؟ "

او ماشوم جواب راکرو چئی

" او ماما دا گونگی ده "

فَنانِ كَوا

خندا که ژپا

د تیمور خان مور تمبل په لاس دا خبره اوکړه چې

"زما دغه ایکی یو نیازین بچے دے او زه به د خپل زوی تیمور خان واده په داسې ډنگ ډونگ سره سرته رسوومه چې د تمام محلت خلک ئې په تماشو ستړي شي"

هر څو که د تیمور خان پلار شمشیر گل کاکا د تنگ ټکور خلاف و خود تیمور خان مور د خپل زوی د واده خوشحالی د تنگ ټکور نه بغیر نیمگړې گڼله د تیمور خان د مور پښه د ډېرې خوشحالی نه په زمکه نه لگېده توده توده پره وه چاته به ئې د یو کار بڼودنه کوله او چاته د بل کار.

"دغې ته دا لوبڼي اووینځه..... او فلانکی ته خلکو له اوبه ورکوه..... ورپرې ته مېلمنو ته ورپرې اچوه"

او دغه رنگ خپله خبره به ئې مخ په وړاندې بوتله چې

"ټولو ته وایم گورم چې مېلمانۀ درنه خفه نه شي"

او په منډه منډه به د پېغلو په محفل ورننوتله.

”یہ جینکو سندری وایئ کنه تاسو خو داسی غلی ناستی یئ
او کة سندری نة درخی هلی..... پاسی خة غم خونہ دے پة کور
کنبی می پة ورومبی حل خوشحالی راغلی ده لاد دې نه زیاته
خوشحالی به لاکله پة ما راخی“

او بیا پخپله ئی تمبل ته لاس کړو یؤ حل دوه د گوتو پة سرونو
د تمبل غاړه او بیا د لاس پة ورغوي د تمبل مېنخ ته خپل لاس
راواچولو او شروع ئی اوکړه.

”یہ هلکه وره راوله“

”برغه تماشه راوله“

”توره دې لونگی او زرین دې شال دے“

”نن د تیمورخان او د خدا وار دے“

او کله کله خوسره د تمبل به پة گډا هم ورغله محفل به ئی
گرم کړو جونه به ئی راپارې کړي چا به لاسونه پر قول چا به سندری
وئیلی او چا به گډا اگانې خنداگانې کولې تر دې چې بعضو بعضو
بنخو خو به پکنبی د وریژو ډکې غوری هم پرېښودې او د تیمور
خان د مور د گډا پة تماشه به وې چې پة دې کنبی د تیمور خان
پلار شمشیر گل کاکا د بیتیک د یؤ دیوال پة سر سر راښکاره کړو
پة غصه غصه انداز کنبی ئی او وئیل

”دا خة غوبل موجود کړے دے..... بند کړي دا فضولیات

..... د خان نه موراته ډمان ساز کړي دي“

او بیا د دې خبرې کولو سره ئې د تیمور خان مور ته اوکتل او
په مُسکي شان انداز کبني ئې اووئیل

" او دې ته پکبني اوگوره ته خود عقیدې بنخه يې
..... په سپين سر دې د وړوسره خان سم کړم د مې بنده کړه دا
ډمخانه چې د ډنگ اواز وانه ورم "

د شمشېر گل کاکا د قارېدوسره خاموشي شوه د جونو محفل
پیکه شو او د تیمور خان مور د خپل خان سره په گوښو شوه او
بیا ئې اووئیل چې

" ته وس ده ته گوره ستا وس د بنخو په کار کبني خه کار
د مې خو خه چرته د خپلو مېلمنو سره کببنه د څلورو میاشتو په
تبلیغ کبني خه لارې چې د خان نه دې راته اوس ملا جوړ کړم د مې
خه خپل کار کوه دا خو واره دي خه به کوي نو ستا پکبني خه کار
د مې "

د تیمور خان مور خپله خبره جاري اوساتله چې

" او بیا نن ؟ نن خود خوشحالی ورخ ده داسې د
خوشحالی ورخې کله کله وي او زما په کور کبني خودا
خوشحالی وړومبی خوشحالی ده خدائے خبر چې بله خوشحالی به
کله راخي زما خوبل زوم هم نشته په شپړو لوریانو د بره دغه یو
ککے خدائے راکړم د مې چې زه نن د خپل نیازین زوي په
خوشحالی خوشحالی او نه کړم نو کله به کووم "

شمشپر گل کاکا د تیمور خان سره په دې خبرو و چې د شاه
ایخ نه چا اواز اوکړو چې

" کاکا د تیمور خان په مور خه چل شوے او راپرېوتې ده "

شمشپر گل کاکا او تیمور خان چې شاته اوکتل نو د کور ټولې
زنانه یو خائے ته راټولې شوې وې او یوه لویه او وېلا جوړه شوه
داسې او وېلا چې نه خو څوک په خندا پوهېده او نه په ژړا چا دا
پهچان نه شو کولې چې دا راجمع شوي خلک ژاړي او که خاندې
شمشپر گل کاکا او تیمور خان ورمندېه کړه او چې د راجمع شوو
زنانو په مېنځ کبښې ئې د تیمور خان مور ته اوکتل نو د تیمور خان
د مور په تندي د وینو سېلاب رامات وو تیمور خان چې خپله مور
په خپله غېږه کبښې راوچته کړه او وه ئې کتل نو د تیمور خان د
مور د تندي نه د کلاشکوف گولۍ پورې راپورې وتلې ده.

رځم

هسې خود تماشي خلک بنه ډېر او بي شماره ؤ خو يو هم
پکښې داسې نه ؤ چې تاروگي ته ئې دومره قدرې وئيلي وے چې
" ظلم مه کوه "

تاروگي چې به هغې له گُزار ورکړو نو هغې به منډه کره چغې
به ئې کرې او د سترگو نه به ئې د اوبنکو يو سېلاب جاري شو گېر
چاپېره به ئې او کتل زړه ئې غوښتل چې دې گېر چاپېره تماشگيرو
خلکو ته او وائي چې د دې ظالم نه مې خلاصه کړي خو ز به ئې سر
خکته کړو او د ځان سره به ئې په زړه زړه کښې او وئيل چې
" ولي دا خلک نه پوهېږي؟ که دوي ظلم نه پېژني او
که د دوي په سينه کښې زړونه نشته "

خود تاروگي په دې عمل هر چا ځان شپېله کرے ؤ او تشه
تماشه به ئې کوله او نه تاروگي ته دا احساس کېدو چې
" د خدائے بنده دا خو هم د لله مخلوق دے او په سينه کښې
زړه لري خه اوشو که ستا د پتي نه ئې يوه شوړه شوتل او خوړل "

خود تاروگي پءُ زڙه ڪنبي لڙشان رحم هم نه راتلو تاروگي چي
 دا حل لبنتي ته لاس ڪرونو تاروگي ته داسي محسوسه شوه لکه
 چي تاروگي له چا دوه برغي لتي ورکڙي وي تاروگي پءُ زمکه گه
 وڊ راپڙوتو هغه چي پءُ خوارو سترکو اوکتل نوڊ پڙ صباق
 مولائي صېب خره پءُ منڊه روانه وه هغه يو نظر خري ته اوکتل او
 بيائي سترگي خکته ڪڙي لکه چي ورته ڊ خپل جبر احساس
 شوه وي۔

دینیبی کور

د مینبی کور

ما د انسان پۀ شکل کنبی خناور پۀ ورمبی خل اولیده اگر چي تاسو به دا وایی چي د انسان پۀ شکل کنبی او خناور؟-

” او بلکل د انسان پۀ شکل کنبی او خناور “

خونۀ پوهېرم چي خنگه پۀ کومه ژبه او پۀ کومو لفظونو کنبی بیان کرم هغه درد، هغه خریکه، هغه احساس او هغه د اوبنکو دکي غمژني سترگي-

” های های هبر به مې نۀ شي خو چي دۀ ته ولي دغه درد دغه خریکه نۀ محسوسېده؟ ما د پر خۀ لیدلي اؤریدلي او محسوس کري وو خو داسي حالات، واقعات او ظلم زیاتے مې نۀ و لیدلے اوس هم چي رایاد شي نو غونے راباندې خیر خیر شي او د وجود وینتۀ مې نېغ اودرېري او دېره لویه ویره مې واخلي او د خان سره دا یوه خبره بار بار کوم چي ” دا انسان و؟ “

” نانا شوک وائي چي دا انسان و او کۀ دا انسان و نو بیا دۀ ته دغه احساس ولي و نۀ شو اخر چي دا انسانان ولي دومره ظالمان دي ایا گیني زۀ هم انسان یم او کۀ چري زۀ انسان یم نو بیا

خود داسي انسانيت نه زما چوت بغاوت دے ڇڪه چي هغه مڀ
بلکل د زڙه نه نه اوڃي هره لحظه هر ساعت راته هم دغه حالات
مخې مخي ته کڀري "

هغه ورڃ يو ڄوان زلمے وينم چي راروان و يولاس کڀسي ئي
توپڪ او ترخ ته ئي پنجره زورنده کڀي وه او د بڻڪار نه واپس د
خپل کور پء طرف د خوشحالي نه پء توپونو توپونو راروان و کله
چي تر ما راورسڀدو نو يو شهبه زما سره اودريده چي زما پام
سمدستي د پنجرې هغه بي وسه مرغی ته شو کومه مرغی چي
دغي ڄوان نيولي وه او د پنجرې پء دغه قڀد کڀسي ئي بندي کڀي
وه۔

ما چي د پنجرې هغي قڀدي مرغی ته پء زور زبر او کتل نو د
هغي هغه خوار خوار نظر زما زڙه راولڙولو او زما پء زڙه ئي داسي
زلزله راوسته چي زه د خود نه بيخوده شوم ما چي کله د مرغی پء
سترگو کڀسي سترگي بڻخي کڀي نو ما د هغي مرغی د ژوند ٽول
حال احوال داسي محسوس کره لکه چي مرغی ماته خپله ٽوله د
ژوند قيصه کوله او ما اڙبدله ما د هغي پء سترگو کڀسي د بي
وسي د غٽو غٽو اوبڻکو سره سره د هغي هغه سوالونه ميتونه
هغه چغي کوکاري محسوسي کڀي چي د بيانولو نه وي هغي هم
بڻگلے او ازاد ژوند تڀرول غوڻتل هغي هم د خپل يار سره د ميني
محبت د ژوند خوبونه ليدل هغي هم بچي لڙل هغي د خپلو بچو
سره د محبت او د خوشحالي ژوند تڀرول غوڻتل د هغي هم کور و

خود هغی پئه دغه احساساتو دغه ظالم نه پوهیدو هغی د هغه
زندان د ماتولو کوششونه هم کول خو هغی هېخ توان نه درلوده
هغه پئه دغه زندان کښې پئه ارمان ارمان د خپل ژوند نه لاس پئه سر
شوه خو هغه ظالم ته دا پته وه نه لگیده چې مرغی پئه اخري سلگی
کښې دا تپه هم اوکړه چې

زما د مینې کور دې وران کړو
ظالمه خدائے دې پئه تا اوکړي فسادونه

پوی پیرے

لوی سر

د کلي ټول خلک په یو ترپ راورسېدل چا په لاسونو کښې لوړې راخستې وې او چا به خاورې گټې نه کتلې خورابغولې به ئې یو آما لگیا وو سم یو لوتی غوبل و چا پکښې دا اواز اوکړو چې

"د اوبو نه کار واخلي"

نود اوبو اواز خه و چې د جومات ټوله ټینکۍ بیا د اوبو نه خالي پرته وه خائې په خائې بیا هم لوگي راختل خو چې کوم لوتی ناتاري اور د جومات په بروه لگېدلې و نو هغه مړ شوم و خلک ټول ستړي ستړي او ساه ساه وو ټولو خلکو به د یو بل نه پوښتل چې دا اور څنگه او چا لگولې و دغه خبرې اترې لاجاري وې چې یو کس خوا کښې ولاړ د نهه لسو کالو یو ماشوم راو نیولو او دوه درې خپېرې ئې ترې بڼه جوښتې او تمبولې چې په هغې سره ماشوم چغې کړې او ټولو راغونډو شوو خلکو زر په جبرانتیا سره او کتل بعضو کسانو د ماشوم د خلاصې په نېت هم وړمنده کړه خو په دې کښې صبرو ترور د لرې نه اواز اوکړو او سرتور سر ئې رامنډې وهلې لکه چې د ماشوم په چغو خبر شوې وه او دغه وه چې راورسېده صبرو ترور د رارسېدو سره په خپل سر لوپټه سمه کړه د ماشوم د لاس نه

ئې د ماچس ډبې او غورځولو او کلک ئې په خپله غېږه کښې راوښولود ماشوم د لاس نه د ماچس غورزول د ټولو خلکو د پوښتنو جواب وو .

صبرو ترور ماشوم په تندي ښکُل کړو او دا ئې اووئیل چې دا خو زما ساده بچې د دې دومره ظلم څوک کوي دا خونه پوهېږي نو تاسو خود جرگو خلک یې صبرو ترور څو ستغې سپورې اووئیلې د خپل زوي په سر ئې لاس راښکود او سره د خپل زوي کور ته روانه شوه ساده که رښتیا ساده ؤ او که نه خو چې صبرو ترور به ورته ساده وئیلو نو په ټول کلي کښې په ساده مشهور ؤ د ساده خپل نوم زر ولي خان ؤ خو ساده نوم ئې رښتیا په ټول ژوند کښې سادگي راوستلې وه دغه شان وختونه تېرېدل او زر ولي خان ساده د ژوند ورځې شپې په مختلفو تکلیفونو کښې صبا کولې د زر ولي خان ساده د ژوند تکلیفات دومره ډېر وو چې بعضي بعضي غټ غټ تکلیفونه به زر ولي خان ساده ته هېڅ هم نه وو او نه به ئې محسوسول .

ولي چې زر ولي خان ساده د صبرو ترور مشرې زومې ؤ او د زر ولي خان ساده نه چې کوم کشران وروڼه وو نو هغوي ټولو له صبرو ترور ودونه کړي وو خو زر ولي خان ساده له ئې لا واده نه ؤ کړم په دې راز څوک هم نه وو پوهه چې زر ولي خان ساده له صبرو ترور واده نه کوي او که زر ولي خان ساده واده کول نه غواړي خو دومره ضرور پوهه وو چې زر ولي خان ساده یو ډېر ښه او اخلاقي انسان ؤ

چرته تري پءِ ٿوند ڇوڪ ازار شوي نءِ وو او پءِ ڪار روزگار ڪنبي هم
 د چانه ڪم نءِ و بنءِ تڪره انسان و پءِ قد بود هم بنءِ دنڪ پوره شپڙ
 نيم فوٽه و او نءِ خو پءِ لاسو پنبو معزوره و بنءِ سم دم انسان وو خو
 خدائے خبر چي د زر ولي خان سادھ د زرءِ دنيا ولي نيمگري
 بنڪار بده۔

ڪه چرته چا به د زر ولي خان سادھ نه اوپونبتل چي ته ولي واده نءِ
 ڪوي نو هغه به نرے شان مسڪے شو خود دغې مسڪا پءِ معنه
 ڇوڪ هم نءِ پوهبدل او دغسي د زر ولي خان سادھ پءِ سر ڪنبي
 سپين اولگبدل گيره ئي سپينه شوه او صبرو ترور داسي عمر ته
 اور سبدله چي د هغي علاج لائر اوسه پوري نءِ دے پيدا شومے او
 د ڇه لري ناروغی نه پس صبرو ترور د مرگ پءِ خوب اوده شوه د
 صبرو ترور جنازي ته د ڪلي گن خلڪ راغلي وو هر سري د زر ولي
 خان سادھ سره خپل غم شريڪولو دغه وخت ڪنبي چا د زر ولي
 خان سادھ نه غلي غوندي اوپونبتل چي سادھ گلھ اوس خوبه خپل
 ڪور ابادوي ڪنه سادھ گل يو سوڙ اسوبله او ڪرو پءِ مخ ئي غٽي
 غٽي اوبنڪي راوبهدي او پءِ گيره ڪنبي ورڪي شوي او هغه غريو
 نيولي اوويل

”زما عظيمه مور“

زما عظيمه مور چي ٿوندي، وه نو ما د هغي پءِ مينه ڪنبي ڇوڪ
 شريڪول نءِ غونبتل او ڇڪه ما د واده نوم نءِ شو اخستے ما خپل
 ٽول عمر د خپلي مور پءِ خدمت ڪنبي تير ڪرو۔

”خوزه“

زه پءُ دي خوشحاله يم چي دهغي د مرگ نه پس هم زه دهغي پءُ مينه کني ٿوڪ شريڪ نه کرم ٽڪه چي زما د مور مينه ڊره عظيمه مينه ده او پءُ دغه عظيمه مينه کني ماته د بل چا نوم شريڪول ڊر لوي جرم بنڪاري -

د زر ولي خان سادہ پءُ دي خبرو سره ٿولو خلڪو يٺ بل ته اوڪتل او د خان سره ئي اوڀريل چي زر ولي خان سادہ خود پر لوتئ سرے دے او بيا چي کله د زر ولي خان سادہ مور صبرو ترور خاورو ته اوسپار لے شوه او جنازي ته راغلي خلڪ ٿول خپلو کورنو ته اور سهدل نو بيا چا د جنازي اعلان او کپو چي پءُ دا حل اعلان کولو سره اعلان اور بدونکي ٿول خلڪ حق دق او جبران شول او دغه شان د کلي محلت خلڪ ٿول خبر شول چي زر ولي خان سادہ د خپلي مور قبر ته ڊده وهلي د مرگ پءُ خوب اوده و۔

تَشِي كُنِي

فخري كاكا چي د لوتئ اختر مونخ پئ عيدگاه كني ادا كرونو
 د يو شو كسانو سره ئي د اختر مباركي او كره او نبغ خپل كور پله
 روان شو خه ساعت پس خپل كور ته د رسېدو سره ئي خپلي كور
 وداني گل بشري ته او وئيل چي

”لله دي زمونږه مدد او كړي گيني ډېره گرانه ده يو خوا گرانې
 دومره حد ته رسېدلې ده چې هر څه د اسمان سره خبرې كوي او بل
 خوا كه الله پاك راله اولاد را كړي وې نونن به مې داسې حال نه و
 ولي چې دا وخت زما د كار روزگار نه بلكي د جومات پئ گوت
 كني د الله ذكر كولو دې خوبس څه او كرم مجبوري ده
 نو..... دا نور مخلوق او گوره خپل اخترونه كوي خوشحاليانې
 كوي قربانې كوي او زمونږ د خوارانو قسمت..... هي هي
 پئ نئ مباركه ورځ مې هم پئ دي عمر دمه نشته“

او بيائي يو اسوبله او كړو خپل اوزار ئي پئ اوږه راواړولو او
 پئ رپېدلو قدمونو ئي پئ قلاړه قلاړه د شاهي پارک لار اونيوه
 شاهي پارک ته چې اورسېدلو نو ورومې شروع ئي د شېر عالم او
 مېموني د قيصې نه او كره او چې گهنټه نيمه كېدله نو فخري

ڪاڪا د تمبل پءُ جڙق او د خپل خور ۽ اواز پءُ جادو د پارڪ ٽول خلڪ
گهر ڇاپهره د خپل ڄان پءُ تماشه ڪري وولابه ڇا فخري ڪا ڪا ته ڄءُ
ورڪول ڇي ٻو تور مخي پوليس والادغه گنه خوره ڪره او فخر ۽
ڪاڪا تش لاس ڪور ته روان شو -

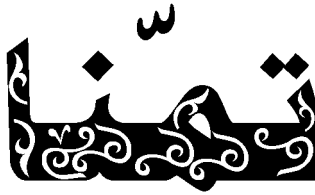

زهرو

دغه شپه د کور ټولو خلقو ته ډېره درنه محسوسېده خو چا
 یو بل ته اظهار نه شو کولې شپه پخه وه خو د ټول کور په دغه یوه
 کوټه کښې رڼا اوس هم وینه وه هغې ته په مېز ډېر کتابونه پراته
 وو یاسمین په مېز پروت د ټي وي ریمون ته لاس کړو او ټي وي
 ئې بند کړو.

بل خواه په مېز پرته د کاغذ یوه پاڼه د پکي هوا خوزوله
 یاسمین دغه پاڼه راوچته کړه او په دغه پاڼه لیکلې شوي خط ته
 ئې په زیر زیر کتل خط ئې لا پوره لوستلې نه و چې لاسونه ئې
 په رپېدو شو

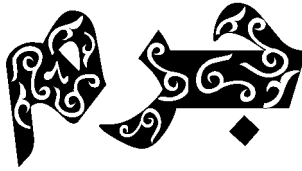
او پاڼه ئې د لاسونو نه پرېوته هغې چې په رپېدلو
 لاسونو د رڼا مخ د مېزنه را اوچت کړو نو د رڼا په خله د زهرو
 خورلوله وجې وینه رابهدلې وه.

تمنا

د هغې هم دغه یوه تمنا وه! چې کله به هېرم په خه خبره خفه شوه
 نوزر زره به ئې په خپله تمنا خپل زړه ته تسلي ورکوله او اکثر به ئې
 بره اسمان ته اوکتل او دا به ئې د ځان سره اووئیل چې
 "شکر د مې خدایه چې دغه یوه تمنا خولرم گینې ډېره گرانه ده
 ولې چې زما ځوانی دلته د بېلتانه اؤر اوسپزله او د هغه ځوانی د
 عربستان مسافری"

خوپه هغه ورځ چې د هغې د کور په کوڅه کښې د گادې د
 ناڅاپي بریکونو او ازونه د هغې تر غوږو شول نوزره ئې یو درز
 اوکړو گېر چاپېره ئې اوکتل او په منډه دروازې پله ورغله هغې چې
 د دروازې په سوري کښې اوکتل نو د هغې تمنا د ځان د گادې د
 تېر د لاندې اخري سلگۍ وهلې

جرم

نه ده معلومه چي د دي نه وړاندي به ئي نور سومره خلك
وڙلي وو چي اوس زما نمبر و او زه خوشه چي راسره ولاړ نور هم يو
خوياران وو خدائے خبر چي هغوي به ئي هم وڙلي وو او ڪنه
خو

"هن ربنتيا"

د يو ڪس نيم زيبرگي زما هم تر غوربو شوم و او داسي راته
محسوس بدلنه لکه چي راسره نور ياران هم قتلوي خوبيا وروستو
هيو خبر نه شوم چي کيني دا ولي څنگه او څه اوشو خبر! زه بيا هم
په دي خفه نه ووم چي ولي قتل شوم خو په دي ضرور خفه ووم چي
د قاتل په زړه کني ولي نه راتل هغه ته دا احساس ولي نه کيدلو
چي زه دا دومره غٽ ظلم ولي ڪووم خو دومره به اوو ايم چي شائد
هغه به نه پوهيدو خونا..... ولي چي په دغه وخت کني خود قاتل
پلار هم موجوده و.

او بيا داسي پلار چي بنه اوڀر ده سپينه گيره په سر سپينه
پگري، اولس کني کني اوريدي تسبيح او دا خوشه چي په هره خبره
کني به ئي د احاديثو حواله هم ورکوله او دهغه د رويي نه داسي

محسوس پدله لکه چي هغه بنه لوتئ پوهه او پرهېزگار ه انسان و
 ولي چي هر چاته به ئي بنه بنه نصيحتونه كول او د پردې كولو په
 باره كنبې خوبه ئي هر چاته نصيحت كولو خود هغي باوجود چي
 د هغه پېغله لور په داسې لباس كنبې د خپل كور نه راووتله چي د
 هغي نه حيا له هم حيا ورتلله..... او چي پلار خپلې لور ته اوكتل
 نو غاړه ئي تازه كړه او خپلو تسبوله ئي زور وركړو
 لكه چي دغه جرم هغه ته هډو جرم نه بنسكارېدو.

د قمر گل کاکا دوکان به په مازیگری کبسي داسې گرم و لکه چې مېله لگېدلي وي ځکه چې په دغه ټول کلي کبسي صرف هم دغه يو دوکان و او دغه وجه وه چې که د ورځې به د کلي ټول خلک په خپلو کارونو کبسي بوبنت وو خود مازیگر اوزگار وخت کبسي به ئې د قمر گل کاکا د دوکان نه سود سودا کوله او څه خلک خو به د مازیگر اينجوائمنت لپاره هم راتلل يو خوا که د خلکو د راجمع کېدلو وجه د ځائې ځگي بنګلا او د زبردستي فضا خوندونه وو نوبل خوا قمر گل کاکا هم د خپل دوکان مخې ته کټونه اچولي وو چې د کلي د سپين گيرو مشرانو به ورباندې د جري مينه ماتېدله او دغه شان به ورپکبسي د روانو چارو سياسي سماجي بحثونه هم کېدل که په پوره نړۍ کبسي به څه قسم نوم کار هم شوم و نو ټول به ورنه خبرېدل دغه وجه وه چې ټول مازیگر به پکبسي د کلي ټول مشران کشران په ډېره مينه راغونډېدل.

هغه ورځ هم د کلي خلک د معمول مطابق راغونډ شوي وو يو ځائې بل ځائې ټولگي ټولگي گپونه لگولې کېدل چې په دې کبسي

ناگهانه یو ډز او شو چې د ډز اوږدو سره د ټولو خلکو توجو ډز پله لاره . خه ساعت ټول خلک خاموشه وو خو بیا خپل گپ شپ ته متوجې کېدل چې د قمر گل کا کا د کور نه د یو ماشوم وری تې وری تې کریکې راوچتې شوې دغه کریکو اوږدو سره قمر گل کا کا دوکان کول او پرېښودو او پښې ابله ئې خپل کور پله منډه کړه .

خلک هم ټول ډېر په حیرانتیا سره گډوډ په قمر گل کا کا وریسې شول قمر گل کا کا چې په خپل کور ور دننه شونود ورننوتلو سره ئې د خپل ورکوټي زوي کاشف خان په لاس کښې تمانچه اولیده چې د تمانچې په لیدو هغه نور هم وار خطا شو او په تُندی ئې په کاشف خان ورمندډه کړه غرض ئې دا و چې د کاشف خان د لاس نه تمانچه واخلي خولابه ئې د کاشف خان د ورکوټو چاچونه تمانچه اخستله چې نظر ئې د کور په انگښ کښې د کاشف خان په مور پرېوتو د قمر گل کا کا دغه نظر د کاشف خان په مور پرېوتل خه و چې زړه ئې یو درز او کړو خله ئې وچه شوه او په مری کښې ئې لارې اوښتې او چې د کاشف خان مور له په درنو قدمونو ورنزدې کیدو نو چغې ئې کړې .

مکمل رسول ایلم

عوتیج اور شپده

درې بڼې

هسې خو دنیا دا خبره مني چې بڼه د پر کم اصل بوته دے او چې پرته هم دوه یو ځائے شي نو بیا به ئې وطن په سر راخستے وي او چې لاد یوې بلې بڼې شي نو بیا خو دنیا څه چې اسمان ته هم اور اچوي دا خو فضلي باچا وو چې درې بڼې ئې داسې د لاس لاندې ساتلې وي چې چا خو دې قوت کرے وے او داسې هم نه وه چې گینې فضلي باچا یو غصه ناک سرے و او نه داسې وه چې د فضلي باچا د نوم سره باچا تکرے و نو دا به گینې یو مالدار او یو دولت مند سرے و د فضلي باچا خپل نوم فضل خان و خود وړو کوالي نه به ورته مور فضلي باچا نوم وئیلو نو هغه نوم و چې په ټول کلي کښې به په فضلي باچا یادېدلو فضلي باچا یو غریب انسان و په کور کلي کښې به ئې چې څه دیاري مزدوري او کره نو ما بنام له به ئې په درې واړو بڼو بڼه په خلاص مته او په خوشحالی خوړله وجه هم دا وه چې قدرت فضلي باچا له داسې خوږ خوي ورکرے و او داسې خوږ مزاجه انسان و چې درې واړه بڼې به ئې تعبیدارې وې۔

"هن رښتیا"

فضلي باچا دومره مست هم نه و چې په دومره غریبۍ کښې ئې درې بڼې کولې خو هغه د چا خبره چې

" خدائے چي چاته پېښه کړي نو ځان دې ورته مېخه کړي "

د فضلي باچا دوه کشران وروڼه وو د ډېر غربت لۀ وجې پۀ فضلي باچا او د هغه پۀ وروڼو د هغوي پلار سبقونه نۀ وو وئيلي فضلي باچا او د هغۀ دواړه وروڼه پۀ داسې عمرونو کښې وو چې يو نا اشنا سړي به پکښې د مشر کشر پېژندگلو نۀ شوه کولۀ کله چې درې واړه وروڼه زلموتي شول نو پلار ئې وفات شو او د کور ټولې زمه واری د فضلي باچا پۀ سر شوې . فضلي باچا به پۀ کلي کښې ديارې مزدوري کوله او د کور خرچه به ئې ورباندې چلوله څۀ موده پس فضلي باچا د خپلو وروڼو سره مشوره او کړه او د بابا د لاس پاتې شوۀ جائيداد نه ئې څۀ حصه خرچه کړه او پۀ هغه پېسو ئې خپلو دواړو وروڼو لۀ د سعودي ويزې واخستې چې پۀ هغې سره د هغوي د کور گزاره روانه شوه او چې څۀ موده تېرېدلۀ نو فضلي باچا خپلو وروڼو لۀ ودونه او کرل او دغه شان د غربت د ژوند نه ئې لاسونه پۀ وتوو دغه رنگ چې څۀ کال دوه نور تېر شول نو د فضلي باچا کشرانو وروڼو فضلي باچا لۀ گامۀ واخستو اوس د فضلي باچا او د هغه د وروڼو ژوند ډېر د سور ژوند ؤ پۀ فضلي باچا او د هغۀ پۀ وروڼو به د ټول کلي بحث ؤ او اکثر لۀ به پۀ ټول کلي کښې د هغوي پۀ محنت او اتفاق مثالونه پېش کېدل د هر چا پۀ ځلۀ به بله خبره نۀ وه خو د فضلي وروڼه داسې محنتي دي او داسې اتفاق ئې د مۀ -

دغه خبرې وې چې د فضلي باچا په وروڼو د چا د نظر تېره غشه ورپرېوتو او يوه ورځ دواړه وروڼه سحر وختي په يو گاډي کښې کار له روان وو چې د گاډي بريکونه فېل شو او دواړه وروڼه سره د گاډي تبا ه شوي وو او د دواړو وروڼو ښځې فضلي باچا ته پاتې شوي خو هغه ورځ وه او نن ورځ ده که د فضلي باچا په کور کښې چا د ښځو شري يا د يوې بلې سره خفگان ليدلې يا د بل د ځلې نه اورېدلې ؤ او دا خوځه چې د فضلي باچا خپلې ورومبې ښځې هم داسې نه وه محسوسه کړې چې گينې زما په حق کښې زما سره نور خلک ولې شامل شوي دي او دغه شان پوره نهه لس کاله تېر شو خو چا ته ئې دا احساس هډو ورنه کړو چې گينې زه دا هرڅه نه شم برداشت کولې او ښه په خوشحالي به ئې د خپلو ښو سره وخت تېراړولو خو چې کله د کلي په غټ جومات کښې د جمعې د مونځ په موقع ځان مرگي چاؤدنه اوشوه او د کلي ډېرې تورسري پکښې کونډې شوې وې او ډېر بچي پکښې يتيمان شوې وو چې د دغه چاؤدني په شهيدانو کښې فضلي باچا هم شامل ؤ او لاخو د فضلي باچا د مرگ مياشت نه وه پوره چې د فضلي باچا د اولنې ښځې بدې ورځې شروع شوې او داسې ورځ دې حرامه وي چې د فضلي باچا ورومبې ښځې ته به دواړه په ډله شوې نه وې او په شريکه به ئې وهلي نه وه .

نناره

ننداره

ما لاهغي ته په وړومبي نظر سم کتلي نه وو چې سترگو مې
 زړه ته د هغي د سپين مخ تصوير لکه د اسماني بجلی د پرق پشان
 رسولی ؤ او بيا زړه ته د تصوير رسېدل هم داسې وو چې د زړه په
 درياب کښې مې بی چښی او ناقرار توب داسې چپه او وهله چې زه
 به ئې بيا بيا هڅولم چې يو ځل بيا د هغه بڼا پېری د حُسن ننداره
 او کره . خوبل خوا که هر خود هغي بڼاست زړونه په خپل ځان
 پسې لکه د مقناطيس رابڼکودل خوزما په سترگو کښې هم د حيا
 درياب داسې په موج کښې ؤ چې سترگې مې خکته کړې او د خپل
 ځان سره مې رو غوندې او وئيل چې

" مړه داسې بڼاستونه مه گوره د کوم بڼاست چې ته قابل نه

يې "

خوپه دې خبره مې زړه قائل نه ؤ او بيا بيا به ئې د هغه
 بڼاست ننداره کول غوښتل او دغه شان ئې داسې د خود نه بی
 خوده کړم چې سترگې مې اوچتې کړې او يو ځل بيا هغي ته په کتو
 مجبوره شوم خو دا ځل کتل داسې نه وو دا ځل چې ما هغي ته
 او کتل نو هغي هم ماته داسې کتل چې د هغي کتل هم زما د کتلو
 نه کم نه وو .

شادر

د سوات پئه نوي جوړ کړې شوي موټرومے سفر کول د نازو ډېر غټ ارمان ؤ د کله نه چې د سوات پئه موټرومے د ګاډو تګ راتګ شروع شومے ؤ نو نازو به هره ورځ خپل خاوند ته د سوات پئه موټرومے د سفر کولو فرمائشونه کول او د نازو خاوند به د خپل کار روزګار او خپلو مصروفیاتو له وجې نازو ته یوه بهانه او بله بهانه کوله خو دویمه ورځ وه چې نازو هم خپل ځان بوت کړمے ؤ یو ضد نیولې وه او د خپل خاوند سره به ئې سمې خبرې هم نۀ کولې تردې چې نازو خپل خاوند د غې خبرې ته تیار کړو خبره ئې او منله او دغه ورځ د سوات پئه موټرومے تر پېښوره راغله.

نازو چې پئه پېښور کښې د بي ار ټي (BRT) بسونه اولیدل نو یوه بله تمنا ئې پئه زړه کښې راوچته شوه او خپل خاوند ته ئې اووئیل چې

"هسې هم پېښور ته راغلي یو او خدائے خبر چې بیا به کله راځو خو پئه د غې غټ ګاډي کښې خوراله یو چکر راکړه کنه"

د نازو خاوند اول خو نازو ته انکار او کړو خو چې نازو ته ئې اوکتل چې پئه مخ ئې د خفګان اثار راخوړ بدل شروع شول او د نازو پئه هر وخت کښې ضدونه ئې مخې ته شو نو زړه ئې د نازو دغه

ارمان هم نیمگرے پر پخبند دل نه غوخبنتل او د نازو سره پء دغه خبره متفق شو۔

نازو چي پء ستياپ باندي گادي ته اوختله او گاديء روان شو
 نو نازو ته داسي محسوسه شوه لکه چي نازو پء اول حل داسي سفر
 کرے وي او لکه چي د دي نه مخکښي ئي چرته نه و کرے پء نازو
 د دغه گادي د چکر دغه سفر د پر بنه اولگېدو او زړه ئي غوښتل
 چي ټوله ټوله ورځ ئي پء دغه گادي کښي چکري لگولے تر دي چي
 نازو د پوره پېښور د بي ار ټي پء سرک چکري راتاؤ کرې خو چي
 کله پء ستياپ د گادي نه را کوزيدله نو د هغي هغه خادر چي د
 هغي حيا وه هغه خادر پء کوم کښي چي د هغي هر څه پټو و
 اوښتو او نازو د بي ار ټي نه د را کوزيدو پء پروو کښي د پره بده
 بده راپرېوته او چي د نازو خاوند د نازو او چتولو لپاره رارسېدو
 نو نازو بيا وازه ځله پرته وه۔

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**